

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko državo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od peterstopne peti-vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegovo ulico št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi praznika izide prihodnji list v ponedeljek, 17. avgusta 1903.

Sistem Humbert.

Že nekaj dni sem se vrši pred porotnim sodiščem v Parizu obravnavati proti sleparski četvorici Humbert-Daurignac. Cela Francija sledi s pozorno napetostjo razpravi in marsikatera oseba, ki je igrala, ali še morda igra vplivno vlogo v javnem življenju, trepeče morda res v strahu, da bi madama Humbert razkrila one senzacionalne stvari, o katerih je že tolikrat preteč namigavala, o katerih pa ni še povedala ničesar.

Priznati se mora, da se je madama Humbert posrečilo izvesti s svojimi komplici skoro neverjeten „švindela“, da je preko dve desetletji vodila ne samo celo javnost, ampak tudi sodišče in druge oblasti za nos, vrhu tega pa še igrala v javnem življenju odlično vlogo. Sleparstvo samo na sebi se nam ne zdi tako nenavadno, saj se pač ne more trditi, da bi bil roman o bogatem stricu zasnovan s kako izredno premetenostjo in bistroumnostjo, pač pa se nam zdi naravnost gorostasno, da je mogla cela javnost, ves svet poslušati madamo Humbert in verjeti njenim pravljicam. To pač kaže, kako kolosalno lahkoverna je človeška družba in kako jo zaslepi sijaj zlata in bogastva. Dasi je moral vsak razumen človek takoj v početku, ko se je jela širiti legenda o podedovanih milijonih slutiti, da vse te vesti temelje na sleparstvu, vendar se je verjelo na pristno zlato madame Humbertove, da, celo upniki, katere je sleparska obitelj že korenito oskubila in oskodovala, so se dali še nadalje izrabljati lopovski družbi in so celo mirno in ravnodušno zrlji, kakor da bi bili hipnotizirani, ko jim je ta praznila žepo in na njih stroške živela v izobilju in prešernosti. To vse bi bilo skoro neumevno, ako bi ne bila človeška družba vdana tako zelo lahkovernosti, ki je takorekč obiležje naše sicer toli prosvitljene dobe.

Ta družba, ki se da vselej in od vsakogar varati, je kakor monsieur Gogo v znani veseloigri, ki se da radovoljno vedno iznova oslepariti, dasi ga povsodi ogoljufajo; danes je oškodovan pri polomu te banke, jutri pa že naloži svoje premoženje poslušajoč lepe besede premetenih izkoriščevalcev v zavodu, o katerem bi lahko vedel, da takisto koleba ob robu propada. Tudi v slučaju Humbert so se dali ljudje na ta način oslepariti in izkoriščati, dasi so morali biti uverjeni, da mora biti legenda o podedovanih milijonih nič kot prosta bajka. To pa dokazuje, kako lahko se da zidati na lahko vernost in nepremišljenost ljudstva in ni čuda, ako se teh lastnosti s tolikim vspehom poslužujejo razni koristolovci v svoje samopasne namene!

Kdor na primer pozna klerikalizem in je dobil nekoliko vpogleda v njegovo notranjost, spozna lahko, koliko podobnosti ima leta na sebi s sistemom Humbert-Daurignac. Kakor »velika Tereza«, tako tudi klerikalizem računa samo z lahkovernostjo ljudi, na kateri je sezidal celo svojo zgradbo. Ljudstvu se kaže Crawfordova blagajna in dasi nihče ni videl, kaj je v tej blagajni, se da ljudstvo ujeti v klerikalne mreže. Kdo pa je porok, da ima klerikalizem v svoji blagajni tisto vedno plačilo, s katerim lovi narode. Nihče. In ljudje vendar verujejo, da je v tej blagajni večna sreča, kakor so verjeli madami Humbert, da so v Crawfordovi blagajni milijoni.

In gospodarska organizacija naše klerikalne stranke, ali to ni Humbertska sleparija v malem? Ko se je započelo delovanje za gospodarsko organizacijo, obljubovalo se je našemu kmetu vse mogoče; reklo se mu je, da ga dovede ta organizacija v obljubljeno deželo, kjer bo zanj teklo mleko in med in kjer bo suhega zlata v izobilju. Seveda je moral kmet, ki je verjel sladkim besedam svojih osrečevalcev, šteti na konto le Crawfordove kase svoje srebrnike. In ta blagajna pa se je izkazala kot

prazna in naš kmet, ki se je vsedel gospodom na limanice, ne izgubi kakor upniki madame Humbert samo že vplačane konte, ampak mora vrhu tega še z vsem svojim ostalim premoženjem jamčiti za grehe nepremišljene gospodarske organizacije.

In kakor za madamo Humbert, nastopil je tudi za naše brezvestne ljudske osrečevalce dan plačila in povračila. Vsa gospodarska organizacija, ki je bila svoje dni po sistemu Humbert s tolikim hrupom osnovana, že poka v celem svojem okostju in ni daleč dan, ko se podere na tla in nečastno pogine!

Ali bo takrat naše »dobro ljudstvo« spoznalo, da je bilo grdo varano? Mogoče, prav lahko mogoče pa je tudi, da ostane še naprej navivno, lahkoverno in zaupno, kakor — monsieur Gogo.

Iz škofovega pašalika.

Poročilo v „Slov. Narodu“ pod naslovom: „Iz škofovega pašalika“ in „Pozor Bonaventura, pozor Gornjegraščani“ je vzbudilo veliko senzacijo ne samo v gornjegraškem okraju, ampak tudi po celjem Spodnjem Štajerskem; ves slovenski svet se je čudil, da more škof Bonaventura imeti takega človeka za svojega oskrbnika, kakor je zviti in prekanjeni lahon di Centa.

Ta mož je pokazal že svojo nezmožnost pri sklepu pogodbe, katero je napravil — kakor že znano — z laškim židom Feltrinellijem. Pred kratkem je pisal „Slovenski Narod“, da prodaja sedaj les po isti ceni pri žagi, kakor preje kmetom na licu mesta.

Iz prav verodostojne strani pa smo zvedeli, da je stvar še slabša. Poprej je prodajal kmetom m³ za 4 gld., sedaj pa dobi pri žagi za m³ komaj 2 gld. Toda med tem, ko je preje kmet moral vzeti vsako zaznamovano drevo, najsi je bilo dobro, ali slabo, izbira žid pri žagi le najboljši les, izvržek pa kupi neki bogataš iz Vrbovske žage za majhno ceno; prodaja pa potem splave (flose) po isti ceni, kakor drugi kmetje. Tu se vidi, kako previden je bil

di Centa pri sklepu pogodbe in koliko se sploh razume na gospodarstvo, menda še toliko ne, kakor zajec na boben.

Toda kaj, najhujše še pride! Gosp. Bonaventura je sicer prišel v Gornjigrad na počitnice, čudno pa se nam zdi, da nič ne ve, kaj se kuha v njegovi bližini. V njegovo informacijo mu podamo nekaj podatkov.

1. Dne 30. julija je bil poslan semkaj c. kr. gozdni nadkomisar Donner iz Celja, da se prepriča, če se res tako slabo gospodari v škofovih gozdih, in če se je res kršila gozdna postava, kakor trdi časopisi.

Ali Vam je di Centa povedal, g. Bonaventura kaj mu je rekel g. c. kr. gozdni nadkomisar? Mislimo, da Vam bo prekanjeni Lahon to do zadnjega trenutka prikrival. Zato je naša skrb, da nemudoma zveste to. Gosp. c. kr. nadkomisar si je ogledal v prvi vrsti planino „Globače“ imenovano v družbi oskrbnika, kjer ravno pridno sekajo. Tu pa je c. kr. gozd. komisar kar ostrmel, ko je videl, kako se uničujejo gozdovi, in je takoj ukazal, da se ne sme niti eno drevo več posekati, temveč da se mora gozd osnažiti ter zasaditi z novim naraščanjem. Ker se je temu di Centa na vse načine protivil in postal naravnost predrzen, sta se nadkomisar in oskrbnik sprla in preprič se je poostрил tako, da sta si z vzdignjenimi palicami stala nasproti. Nadkomisar je žugal, da bo poslal stotnijo vojakov, če treba, da uveljavijo njegovo odredbo, ti bodo oskrbnika že ožugali, a bojevitih Lah mu je odvrnil, da lahko postavi tem vojakom 300 s „cepini“ oboroženih delavcev nasproti. Ker di Centa le ni mogel ničesar doseči, kar ga seve grozno grize, je spustil svojo jezo na čuvaja Markuša, češ da je on vse nesreče kriv, ker je komisarja vodil po najslabših, na „frato“ izsekanih prostorih, če prav je Markuš, kakor je sploh znano, Donnerja peljal samo tjakaj, kjer je mislil, da ni nikake nevarnosti za oskrbnika.

2. Blizu Gornjegrađa leži hrib Gradišče z nekaj košatimi smrekami. Toda kakor drugim, tudi tem ni priza-

nesla di Centova sekira. Pokončali so skoraj do cela ta hrib in kakor snopje po njivi, tako je ležalo deblo pri debilu na tleh. Ljudstvo sedaj ne pravi več griču „Gradišče“ ampak „turški britof“. Ko se je pa zvedelo, da pride škof v Gornjigrad, je nakrat zapovedal di Centa delavcem, da morajo nemudoma spraviti ves les v dolino in to samo zato, da ne bi Bonaventura vozeč se po cesti na sprehod tu mimo, opazil, kako se je hrib opustošil, kar je dokaz, da di Centa sam izprevidi, da protipostavno seka in gospodari.

3. Nad trgov leži prijazen stožičast hrib Kuhinjak. Obraščeni so ves z zelenim bukvjem. Vsako pomlad je kras za naš trg. Prejšnji oskrbniki niso hoteli prodati bukev s tega hriba za noben denar, še zase niso hoteli tam sekati — di Centa pa je posekal na jedni strani — proti trgu — vse, da kaže sedaj krib le gola rebra, kakor na Krasu. Sliši se, da namerava tudi na drugi strani hriba takisto napraviti. Bonaventura, prepričan se, koliko resnice je na tem. Želeti bi bilo, da se tudi kompetentne oblasti malo pobrigajo za to! Je li to dovoljeno, ali ne, ne vemo, vemo pa, da bi se kmeta za tako opustošenje gozda kaznovalo eksemplarično. — Toda ne glede na to, je li dovoljeno ali ne, moralo bi se oskrbništvu ozirati na to, da se trg ne oropa lepe okolice.

4. Dne 31. julija smo imeli tukaj strašno povodenj, kakoršne ne pomnijo najstarejši ljudje. Povodenj je naredila velikansko škodo, opustošila je polja in njive, odnesla mostove in brvi, celo ljudje so bili v smrtni nevarnosti. Oblak se je namreč odtrgal na Črnilecu in v eni uri je nastala velikanska povodenj. Preje se to ni nikdar zgodilo, šele ko je di Centa posekal gori vse „gozdove“, pojavljajo se taki nalivi! Že pred leti smo opozarjali na to nevarnost, no zaman! Sedaj se vidijo posledice!

5. Na strugi ki teče skozi trg, nahaja se pri graščinskem mlinu občinsko pečišče. Že nad 100 let so hodile — trške ženice tja prat. Oskrbništvu ni nikoli temu nasprotovalo. — Di Centa pa je dal naenkrat napraviti zraven mlina

LISTEK.

Ob 25-letnici okupacije Bosne in Hercegovine.

Rado Murnik.

Zmagovita Rusija je ponujala Avstriji Bosno in Hercegovino že leta 1876. po generalu Sumarakovem takorekč na krožniku, ko je turška vojska, po Rusih razbita, ležala onemogla v Rumeliji. Zopet pa je obveljal poniževalni izrek Napoleona: »Avstrija pride vselej prepozno.«

Avstrija je imela zmerom najhrabrejše vojake pa najneumnejše diplomate. Nemški in madžarski grofki pa barončki so rajši v bojem strahu počakali, da se je porazena Turčija nekoliko oddahnila od bridkih ruskih brč. Dve leti so madžarski in nemškotatarski listi venomer klobasali in prežvekovali, da Avstrija po nobeni ceni ne sme zasesti teh dveh turških provincij. Minister Tisza je odgovoril interpellantu Helfyju, da ne more biti Madžarom nikdar v prid, če bi si slovanske države roke

podajale ob južni meji Ogrske in kovalje Ogrom verigo okoli nog.

Se bolj navihani Gyula grof Andrassy Szent-Király Krasznohorka etc. etc., recte Andraž, avstrijski vnani minister, je v delegacijah dne 20. maja 1876 slovesno obetal, da Avstrije ne bo nikdar v Bosno in Hercegovino, in trobental, da na okupacijo teh dežel ni mislil nikdar, niti da ne misli nanjo zdaj; to da bi bila prava neumnost, ker bi po okupaciji ne vedel, kaj bi začel; Avstrija da ne bo nikoli žandarm Turčije.

Naenkrat pa se je »genialni« možakar korenito premislil in ves plamtel za okupacijo.

Ko ga je dober znanec pri njem doma resno prijel zaradi bosenskega vprašanja, je tiho odšel v stransko sobo in se vrnil s knjižico, po marljivih študijah precej oguljeno. Bila je to zgodovina češkega naroda od F. Palackega. Iz nje je bral znanou to-le: Največja nesreča za slovanski svet je ta, da so se v Evropi naselili Madžari. Ta narod se je zasil mednje kakor zagozda, ločil severne in južne Slované, tako da se je odsidob vsak slovanski narod briga

samo za svoje omejene težnje. Veliki češki zgodovinar — je dejal Andrassy — me uči madžarsko politiko: iz Bosne moremo uspešno ovirati zedinjenje Slovanov, in prav zdaj je prišel ugodni trenutek, da zabijemo drugo zagozdo.

Obenem je pisal Roscher, učitelj narodnega gospodarstva, v svoji knjigi »Grundlagen«, da Amerika, Rusija, Algerija in Avstralija niso prikladne nemški kolonizaciji. Bolje da bi bilo, če bi se tok nemških izseljencev zlival v plodne pa malo obljubene kraje ogrske, poljske in turške, ki bodo kdaj, ako Bog da, dedovina (!) Nemčije. Tu bi vzkliła nova Nemčija, ki pa bi se posredno ali neposredno morala naslanjati na staro Nemčijo in ostati z njo v najtesnejši zvezi; tu bi bila najvarnejša trdnjava proti vsakemu navalu Slovanov.

Andrassy je šel torej v Berlin po evropski mandat za okupacijo. Najprvo je nadlegoval Bismarcka. Ta pa ga je zafrknil: »Bosno bi bili morali zasesti že lani; zdaj nima to nikakršnega pomena!« Nato je Andrassy izjavil, da se rajši skuja in zapusti kongres, če mu ne dajo man-

data; pomagal mu je Beaconsfield, da ga je dobil. In zdaj je Andraž, ki soga Madžarčki vzlic vsem njegovim političnim kozlom in ničevnostim razglasili za genialnega, zdaj je dal od sebe tisti zlati izrek, ki se je z njim blamiral na vse večne čase: »Za to okupacijo zadostuje en sam regiment z zastavo in vojaško godbo.« Tako doslovno seveda tega sam ni verjel; pač pa kažejo te besede, da si je mislil zasedanje brez posebnih sitnosti in težav. To ni bila njegova edina blamaža; prorokoval je bil, da na jugu ne bo nikdar nobene samostalne slovanske države itd. in vendar so jih osnovali troje: Bolgarijo, Srbijo in Črno goro.

V tem je Turčija prebolela prve bolečine ruske klofute. Z Avstrijo se vendar ni predrznila začeti očitne vojne, delala je na tihem. Odpustila je vse vojake bosanskega rodu domov s potrebnimi migljaji in jim delila še potrebnejše orožje in strelivo. Naši vojaki so povsod našli velike zaloge municije. Porta je izpremenila vso Bosno v arzenal. V Sarajevu n. pr. so dobili naši štiri milijone patronov za puške in desetstisoč

granat za topove, v Zvorniku 44 kanonov itd. Iz Carigrada je prišlo v Bosno osemdeset turških duhovnikov in lemenatarjev hujskat zoper avstrijske vojake in razvijati zastavo prerokovo, češ, da je vera v nevarnosti. Najmenitnejši agent turške vlade, Hadži Loja, je dal po vseh džamijah, turških cerkvah, razglasiti, da je dobil od velikega šerifa iz Mekke ukaz, naj se bojuje in v boj kliče vse verne mohamedance zoper Avstrije-gjavre. Pri njem so dobili poznejše orožniki osemdeset-tisoč goldinarjev v zlatu in srebru.

Naši vojaki so se morali torej boriti s sovražnikom, ki je bil skrajno fanatiziran in potuhnjen. Saj so se zdijvanosti bosanskih begov in njih drhali nalezli — celo kristjani: ubite Turke so po boju slabili do nagega in pretepali gole mrličje.

Najbolj pa sta se pokazala fanatizem in potuhnjenost turških vstavev ob zavratnem napadu pri Maglaju in v Banjaluki.

Dne 1. avgusta je poslal nem. baron Filipović iz Derventa stotnika generalnega štaba Milinkovića z eskadrono sedmega huzarskega polka

plot, in s tem zaprl pot do perišča, ne da bi o tem občno obvestil. Vsled tega je zavladala velika razburjenost med prebivalstvom. Po noči so hudomušneži na ta novo zgrajeni graščinski plot postavili lepo zastavo. Na dolgem drogu bili ste obešeni dve stari razstrgani cunji, vrh droga visela pa je lepa „larfa“ obrnjena proti graščini in na tej „larfi“ je bilo baje zapisano ime di Centovo. — Razumete se, da je občina takoj storila vse korake, da si ohrani svoje starodavne pravice do perišča. O izidu bodemo poročali in ob enem naznanili di Centovo blamažo. Čudno je, da se je to zgodilo v škofiji navzočnosti, torej gotovo z njegovo vednostjo! Vprašamo g. škofa ali se je to zgodilo z njegovim dovoljenjem? Ali ste že celo vode za pranje ljudem nevoščljivi? Mi želimo na to odgovora kakor tudi na vprašanje, če ve, kdo je javno v gostilni — v navzočnosti c. kr. uradnikov in odličnih tržanov imenoval Gornjegrajčane: „Oberburger Bagage“! G. Bonaventura, dali smo Vam nekaj podatkov, pričakujemo, da boste navedeni stvari preiskali in napravili konec škandaloznim razmeram v Vaši graščini. Ako pa ne, bodemo govorili še bolj določno. **Pika.**

Armadne zahteve ogrske opozicije.

»Egyetertes«, čegar sotrudnik je tudi Fran Kossuth, javlja, da zahteva opozicija, da se glede vojnih zadev izpolnijo ti-le postulat:

1. Ogrski častniki se morajo čim prej premestiti k ogrskim polkom.
2. V vojaške šole, nahajajoče se na Ogrskem, se ima uvesti pouk v mažarskem jeziku kot obvezen predmet.
3. Urediti se ima v mažarskem smislu vprašanje glede praporov in emblemov.
4. Določiti se mora mažarski jezik za vsa vojaška sodišča na Ogrskem.

Kakor se vidi, je opozicija glede mažarskega velevanja v armadi svojo zahtevo omejila, to pa najbrže radi tega, ker je prišla sama do prepričanja, da v to ni dovolj mažarskih oficirjev na razpolago. Kaže se torej, da je neodvisna stranka le že nekaj opustila od svojih prvotnih zahtev, dasi se poroča, da bode svojo zahtevo glede mažarskega velevanja v posebni deklaraciji natanko označila.

Sicer pa v vojnih krogih niso nikakor več voljni, opoziciji dovoliti še nadaljnjih koncesij, dasi je cesar sam ukazal, da se mu naj na to nanašajoči nasveti predložijo.

Splošno pa se pristojne oblasti trudijo, da bi se dale le take koncesije, ki bi ne tangirale skupnega značaja avstro-ogrsk armade.

Ogrski vladni krogi pa menijo, da bi se opozicija pomirila, čim bi se mažarski oficirji premestili k ogrskim polkom in bi se ugodno uredilo vprašanje glede zastav in emblemov. To mnenje bo najbrže pravo, zakaj neodvisna stranka, če se sme verjeti »Egyetertesu«, zares za sedaj

zahteva samo izpolnitev teh glavnih postulatov.

Kriza na Srbskem.

Nele v kabinetu, v celi deželi vlada nekaka kriza. Upi na srečnejši prevrat, na boljše bodočnost so stari šele dva meseca, pa se že izgublajo. Kralj Peter ima gotovo najboljšo voljo, toda v Srbiji vlada še vedno zarotniška klika. Kralj je hotel uvesti nekatere reforme, da bi dal ljudstvu vsaj nekaj pravic, ki ima toliko težkih dolžnosti. Tako je hotel kralj pravosodstvo, ki je v Srbiji dandanes še zelo primitivno in samovoljno, prilagoditi avstrijskemu pravu. Tudi policijsko poslovanje je hotel urediti. Toda uprli so se tisti, ki še imajo vedno moč, kralju narekovati svojo voljo. Kralj pač čuti težo teh okov, a ne more ali ne upa se jih osvoboditi. To se je pokazalo posebno pri znanem imenovanju zaslužnega generala Lešnjana, ki ga je hotel imeti kralj za dvornega maršala, da bi vsaj nekoliko zaježil preveč samostojno gonjo nekaterih častnikov. Častniki pa so na svojo roko zabranili razglas tega imenovanja. Prišli so celo h kralju ter drzno zahtevali, naj imenovanje prekliče. Prikritim grožnjam se je kralj udal, vendar pa ga je zgrabila zaradi njegove onemoglosti taka jeza, da je vrgel sabljo ob tla. Ta kraljeva onemoglost zbujala vedno več nezadovoljstev celo v radikalnih kmečkih slojih, ki se vprašujejo, čemu je bilo treba krvavega prevrata, ako ne obvelja kraljeva volja. Vsemogočni častniki imajo svoje pristaše v ministrih Živković, Stojanović in Veliković. Ko je potreboval vojni minister Atanacković neki kredit, stavili so imenovani trije ministri pogoj, da mu kredit dovolijo le, ako odslovi vse častnike, ki so uživali zaupanje umorjenega kralja. Med temi nepriljubljenimi častniki sta tudi polkovnik Ljubomir Kristić in general Lazarević. Atanacković bi se bil zahteval udal, toda pozneje so omenjeni ministri zahtevali še odstranitev cele vrste civilnih uradnikov. V to pa Atanacković ni mogel privoliti, vsled česar je nastala kriza v celem ministstvu. Viharni časi se znova bližajo težko izkušeni Srbiji.

Vstaja v Macedoniji in Bolgarska.

Nepričakovano je buknila vstaja skoraj po celi Macedoniji, nepričakovano posebno za bolgarsko vladu. Petrovo ministristvo se je ravno z vso vnemo pripravljalo za bodoče volitve v sobranje, a sedaj mora obrniti svojo pozornost na bojišče. Vrh vsega tega pa še kneževina nima doma svojega vladarja. Vlada se hoče za vsako ceno izogniti vojski s Turško, a razburjena javnost zahteva, da se mora poseči v prilog tlačnim Macedoncem. Dosedaj se je take glasne klice pomirjalo s tem, da itak pride knez domov, ki bo potrebno ukrenil. Toda kneza ni od nikoder ter si bo tudi dobro premislil se povrniti,

ker ne čuti varnosti niti za svojo osebo. Iz varnega inozemstva si rajše prizadeva najti sredstvo, da spopad med Turško in Bolgarsko prepreči. Sicer ne kaže pri tem knez posebnega poguma in v njegovi prestolici se čujejo z vsakim dnem glasnejše zahteve, naj se knez vrne v svojo deželo, ter izpolni svojo dolžnost napram narodu in prestolu s tem, da začne javno in odločno braniti bolgarske interese v Macedoniji. Dalje ko se knez skriva v inozemstvu, bolj bo zgubil popularnost pri svojem narodu. Svobodni balkanski narodi potrebujejo svobodoljubnega in neustrašenega vladarja. »Večerna pošta« ostro obsoja knezovo odsotnost pri sedanjih zmedah ter ga svari, naj ne pripusti, da že sedaj ljudje govorijo, da je mogoče brez njega tudi vedno vladati. Pri nekem sestanku zastopnikov velesil v Sofiji je turški komisar Ali Feruh-beg naravnost vprašal bolgarskega ministrskega predsednika, ali se misli knez vrniti v svojo prestolnico, ko je vendar zvedel, da se je razglasila splošna vstaja. General Petrov je nekoliko užaljen odgovoril, da vlada pozna svojo dolžnost ter bo znala tudi v knezovi odsotnosti braniti interese Bolgarske, ako bi hoteli Turki izzivati.

Feruh-beg je dobil od svoje vlade brzojavno naročilo, naj strogo pazi na gibanja macedonskih odborov kakor tudi na vsakojaka dejanja bolgarske vlade v prilog vstašem. Po Bolgariji kar mrgoli turških ovaduhov. Splošno se misli, da bo vojna med Turško in Bolgarsko neizogibna, ako turške oblasti ne zabranijo klanja macedonskih Bolgarov, kakršno napovedujejo ondodni Turki. V tem slučaju bi ne bila nobena bolgarska vlada dovolj močna, da bi zadržala izbruh javnega mnenja.

Pa tudi sicer pričakujejo v Sofiji velikih dogodkov. Ministrski predsednik je pozval domov vojnega ministra, ki je bil na inšpekcijskem potovanju. Tudi bolgarski pooblaščen minister v Peterburgu, dr. Stančev, je prišel v Sofijo, kjer se vrše vladna posvetovanja. — Poroča se, da so vstasi požgali vse vasi ob bolgarski meji. Iz najvišjih pokrajin ni nikakih vesti, ker so vse prometne zveze razdžane. Toliko se le ve, da so vstasi dosedaj požgali sledeče vasi. Željevo (160 hiš), Nered (25 hiš), Kosinec (192 hiš), Kostur (1800 hiš) — tu je bilo tudi grozno klanje — Korču (500 turških in 900 arnavtskih hiš), Sopocko (77 hiš), Petročani (56 hiš), Izdeglavje (20 hiš), Kučevo (480 hiš) — tu so vstasi vzeli Turkom tri topove — itd. Seveda delajo vstasi le pa turškemu vzgledu, kajti turške čete so jim že poprej požgale domove ter jim poropale vso premičnino. Ako bo to medsebojno požiganje še nekaj časa trajalo, živeli bodo ljudje le v planinah kot zverina.

Posebno pogumno so se borili vstasi pri Amatorskem jezeru. Petkrat močnejše turške čete so jih obkolile. Vstasi pa se niso udali, temuč so se celih deset ur neprestano bojevali ter končno tudi premagali Turke. Preostalo turško vojaštvo se je vsled tega ma-

ščevalo nad nedolžnimi prebivalci bližnje vasi. Napadli so vas ter uprizorili strašne reči. Otroke in starce so pomorili, dekleta in žene pa onečastili in s seboj odvedli. Tako se bojuje Turke v 20. stoletju! Seveda so se tudi vstasi takoj maščevali, toda kot možje. Napadli so turško garnizijo Smiljev ter vseh 80 turških vojakov pobili.

Politične vesti.

— Onotranjem političnem položaju je govoril posl. Baxa v Toplicah ter je pozival Čehe v nemških pokrajinah, naj izvojujejo narodni boj do skrajnosti ter ne popuste Nemcem niti pedi zemlje. Glede položaja na Ogrskem je rekel, da je vlada izgubila glavo. Sedaj je prišel za Čehe pravi trenutek, da z vspehom uresniči svoje zahteve. Sedaj je mogoče češkemu narodu zavarovati samostojnost ter mu priboriti v Avstriji pristojne stališče.

— Dopusti za kmetске rezerviste. Vojna uprava je odredila, da rezervisti iz tistih pokrajin Češke, Moravske, Šlezije in Galicije, ki so jih zadele elementarne škode, se oproste orožnih vaj. Celotno aktivno moštvo iz omenjenih pokrajin dobi po možnosti do 14 dni dopusta za nujna kmetška dela. Nadalje se je odredilo za deželno brambo, da za časa glavne žetve ne sme biti v teku štirih tednov orožnih vaj ter je brambovce, ki so poljedelci, klicati k orožnim vajam v takem času, ko se pri delu doma najlažje pogrešajo.

— Telegrafični poziv na orožne vaje. Osečki list »Drau« poroča, da je veliko število domobranskih rezervnih častnikov brzojavno pozvanih na pettedenske orožne vaje pri 28. domobranskem polku. Takisto so pozvani tudi podčastniki in prostaki, da v teku 24 ur pridejo na vaje.

— Klerikalna vzgoja učiteljev. Učiteljišče v dunajskem Novem mestu je popolnoma v klerikalnih rokah. Učiteljiščnikom se je naročilo, da morajo ob pričetku leta prinesiti potrdilo svojega župnika, da so bili vsako nedeljo in vsak praznik pri maši. Tudi se jim je naročilo, naj občejuje o počitnicah le z župnikom ali kaplanom, ker bi sicer lahko prišli v roke narodnemu ali socialno-demokracičnemu učitelju.

— Odstop hrvaškega bana grofa Pejacevichase z oficijozne strani zanika.

— Kriza na Srbskem. Kralj je sprejel demisijo celokupnega ministristva ter poveril zopet Avakumoviću sestavo novega kabineta.

— Rodoljubje srbskega kralja Petra. Povodom vrnitve svojih otrok v Belgrad je rekel kralj na banketu: »Svoje otroke sem vzel v Srbijo, da zrastejo tudi skupno s svojimi sovrstniki, ki bodo prevzeli enkrat od nas starišev skrb za domovino. Tukaj pod mojim nadzorstvom se bodo moji otroci krepili na

pravem srbskem patriotizmu, učili se bodo srbskih čednosti ter se pod štati srbskim žarki pripravljali za službo in življenje, ki ga naj enkrat posvetijo blagru svojega naroda in domovine. Družina srbskega kralja bo vedno prva srbska družina«.

— Novo rusko namestništvo. Car je ukazal za Amur in Quantung ustanoviti posebno namestništvo. Namestnik bo imel najvišjo oblast v teh pokrajinah ter ne bo niti ministrstvu podrejen. Obenem bo tudi vrhovni poveljnik nad vojno mornarico in vso armado v imenovanih pokrajinah.

— Prepovedan uvoz sladkorja na Angleško. Uradni list razglasa, da je od 1. septembra naprej prepovedano uvažati sladkor razun iz Danske, Rusije in Argentinije.

Idrijske drobtinice.

(Dopis.)

Mokraška impertinenca. Neko hudo »svobodomiselno« človeče se vjeda v »Rdečem Praporju« štev. 31. nad slovenskimi visokošolci, češ da »igrajo vlogo ponižnih slug liberalonskih velikašev.« Ne bi odgovarjali temu visokemu možičku, ki je pač najzadnji poklican dajati komu kakih naukov, ako se ne bi s posebno zlobo zaletaval ravno v idrijske visokošolce in jih predstavljati svetu kot »pasje nature«, ki nimajo drugih skrbi! kot kako bodo lizali pete svojemu županu. Dobro nam je znano, da bi nam »Rdeči Prapor« vse drugače kadil, ko bi se ogrevali za mokraške utopije in bi malo kontrolirali g. Kristana, čegar samovoljno vedenje tudi tržaški gospodi nič kaj ne prija, pa je že tako, no. Naše politično prepričanje pač ne obstoja v tem, da bi morali kritizirati tudi koriste naprave samo radi tega, ker jih je ustanovil politični nasprotnik, pa tudi ne v tem, da ne bi smeli zagovarjati in braniti svojih pristašev, kjer se jih napada po krivici. Zato nam pa le povejte, kedaj in s katerimi besedami smo »godrklaracali« našemu g. županu, ne da bi bil to zaslužil. Sploh se pa kaj čudno sliši, da nam, ki smo neodvisni in ki se nam ni treba nikomur lasirati, da nam očitajo »pasjo nature« ljudje, ki si s prilizovanjem in milovanjem in hlinjenjem služijo svoj kruh! Verstandevu? **Visokošolec.**

* Skrb mokračev za delavska stanovanja. »Naprej« piše: G. T. je dejal: Idrijski socialni demokrati se niso nikoli brigali za stanovanja, le liberalci. Ljudstvo je završalo in postalo skrajno vznemirjeno, na kar je sodrug A. Kristan poučil g. T. iz protokolov obravnave na poravnalnem uradu, da g. T. ničesar ne ve. G. T. na to: »Potem pa vzamem besedo nazaj.« K besedi sta se priglasila še sodruga Filipič in Rinaldo. Prvi je dostojno zavrnil na podlagi lastnega in sodrugov delovanja laži g. T., drugi pa pokazal liberalno skrb za stanovanja v polni nagoti. Osramočeni so stali liberalci in se drug za drugim izgubili v klet. Tako torej »resnicoljubni« »Naprej« Najprvo moramo konstatirati, da g. T. ni besede vzel nazaj, pač pa rekel, da brezvspešnost tiste resolucije le dokazuje, da erar ničesar ne da zlepa; dalje da »ljudstvo« ni bilo tako »skrajno vznemirjeno; da sodrug Filipič ni mogel

Dalje v prilogi.

Renegat.

Povest iz tržaškega življenja. (Po resničnih dogodkih spisal I. B.)

X.

Kakor senca, tiho in plaho, se je priplazil pozno zvečer žid Minzi v Sancinovo stanovanje.

— Kaj Vas je pripeljalo tako kasno zvečer k meni, je vprašal Sancin skrivnostnega došleca. Še nikdar Vas ob tej uri nisem videl izven doma.

Minzi se je molče oziral po sobi, kakor bi koga iskal. Začutil je bil parfumov vonj in mislil, da Sancin morda ni sam.

— Za neki — svet bi Vas rad vprašal, gospod Sancin, je rekel žid a biti morava popolnoma sama.

— Saj ni nikogar tu razun mene.

— Prav, prav! A mislil sem, da imate kak obisk — oprostite — a gre se za jako važno stvar.

— Le vprašajte brez skrbi; odgovorim Vam po vesti.

Žid še vedno ni prav verjel, da je Sancin sam doma, kajti obstal je pri vratih in se zopet skrbno oziral po sobi, kakor bi hotel najti ono osebo,

v dolino reke Bosne rekognoscirat, kakšna so poto po nevihti. Zaeno naj bi delil Milinković Bošnjakom proklamacije, jih pripravljali na vhod avstrijskih vojakov in poizvedovali, če je v Doboju, Maglaju in Žepčah kaj živila za čete.

Milinkovića so v Doboju tisti dan in v Maglaju 2. avgusta sprejeli navidezno prijazno. V Maglaju je zvedel, da stoje v Žepčah organizirana ustaška krđela, ki nameravajo Avstrijcem zapreti pot skozi sotesko. Zato je jahal dalje proti Žepčam.

Ko so huzarji odjezdili, so zgrabili insurgenti vojaškega uradnika, ki je bil prišel z Milinkovićem na kupavat živeža za armado. Mož je imel s sabo dvajsetisoč goldinarjev v zlatu in je bil tako nepreviden, da je kazal svoj denar. Maglajani so ga umorili in mu vzeli zlato.

V Žepčah so začeli vstasi precej streljati na huzarje. Jezdecii so poskakali raz konj in stopili s puškami v bojni red. Milinković je videl, da ni mogoče prodreti. Vrnil se je s huzarji proti Maglaju. Toda Maglajani, prej tako prijazni, so medtem zabarikadirali cesto med hišami. Iz vseh

oken in od obeh bregov reke Bosne so križema streljali na eskadrono. Stotniku Milinkoviću in ritmojstru Paczoni so ustrelili vsakemu po dva konja pod sedlom. Padlo je 45 huzarjev, drugi so ušli do prvih avstrijskih oddelkov ob Usori. Mrličje in ranjence so vstasi razmesarili in oskrunili, jim odrezali nosove, ušesa, jezike, izteknilo oči, iztrgali srca.

Nemški listi, ki so tri leta zagovarjali »kulturni« turški narod, so zdaj prav milo javkali, pa tudi Madžari niso več simpatizirali z mohamedanci, in nihče izmed njih ni več mislil na to, da bi izročil Hadži Loji častni meč. Filipović je izdal 6. avgusta ukaz: »Mestu Maglaju! V zadoščenje zavratnega napada in ropu ukazujem, da plačate v tridesetih dnevih c. kr. armadnemu poveljništvu v Maglaju 50.000 goldinarjev, če ne si jih vzamemo siloma in vas iztiramo s posestev.«

Po tem napadu so mobilizirali še III. IV. in V. armadni voj, 79. in 80. dalmatinski brambovski bataljo. in en oddelke dalmatinskih brambovskih strelcev na konjih. Vojakov je bilo največ s Kranjskega, sloven-

skega Štajarskega, iz Primorja, Dalmacije in s Hrvaškega. Slovenskih fantov je bilo nad dvajsettisoč. Tudi takoiimenovani »ogrske« polki so bili večinoma iz slovenskih krajev. (Ustašev je bilo vseh nad 65.000; priklopilo se jim je tudi 30 bataljonov redne turške vojske in mnogo artiljerije.)

Dne 14. avgusta je napadlo pet do šesttisoč vstašev Banjaluko, kjer je imel poveljnik gm. Samec le 500 mož 22. (hrvaškega) polka Weberjevega. Po ogleduhih je zvedel, kaj namerava sovražnik. Že 13. avgusta je bila prva mošeja razsvetljena, in po bližnjih gorah je gorelo mnogo kresov. Poveljnik posadke je dal odvesti ranjence in bolnike v grad in brzojavil v Gradiško; toda pomoči ni bilo. Noč je pretekla mirno. Druga dne 14. avgusta, je korakala stotnija 22. polka iz kasarne v mesto, da pomnoži vojaštvo v trdnjavi. Komaj je bila med prvimi hišami kristjanskega dela, že so jo napadli Turki s streli in kavalirijo. Stotnija je mogla v kasarno nazaj. Sem je pribeklo vse polno kristjanov, moških, žensk in otrok; ker je bilo premalo

prostora zanje, so morali pol ure dalje v samostan trapistov. Turki so zasedli vse višje hiše in minarete. Odtam so streljali zlasti v grad na naše ranjence z otlimi kroglijami, ki sekajo posebno skeleče rane. Kroglija je zadela tudi polkovnega zdravnika okoli reber. Boj je trajal več ur. Ob poldesetih pa je zagrmel na cesti iz Gradiške prvi avstrijski top, za njim drugi. »To so naši! Živio!« so vriskali vojaki. Na vsak strel so padale cele gručde tulečih in besnečih divjakov; vendar so se še dolgo branili, preden so bežali. Naših vojakov je bilo 150 mrtvih in ranjenih, častnikov sedem mrtvih in sedem ranjenih.

Avstrija je potrebovala v Bosni in Hercegovini skoro tretjino svoje vojne sile. Izgubila je nad pettisoč mož in 180 častnikov. Koliko je bilo pa tistih, katerih se je tamkaj prišla kal smrtna boleznii, o tem ne bo poročala nobena zgodovina. Andraž pa se je doma, daleč od nevarnih pušk in kanonov, veselil »druge zagozde«; ali zopet se je »genialni« grofek grdo motil.

okazati niti lastnega niti sodruga delovanja, na čegar podlagi bi bil avrnil „laži“ g. T., kajti takega „delovanja“ ni bilo; in slednjič če je bilo takega „liberalnega sram“, ga je bilo čisto radi tega, ker ima tako lahkočerno someščane, ki se dajo ugrejati od vsakega pritepenca.

Sedaj pa k stvari. G. Kristan se je bahal z neko resolucijo, ki so jo mokači baje stavili na poravnalnem gradu. Ne bomo tako poredni, da bi G. Kristana vprašali po vspehu tiste resolucije, ker je že znano naše mnenje o mokaških resolucijah in ker nikakor ne precejnjemo tistih vlog, kakere igrajo naši mokači pri poravnalnem uradu, pač pa moramo odločno protestirati proti taki nesramni bahariji, kakor da bi bila z jedno mokaško resolucijo že rešena cela stanovanjska beda in kakor bi se že smel bahati z „delovanjem“, kdor je stavil oziroma podpisal jedno tako resolucijo, ker je bil zato izvoljen in plačan. Toda še nekaj so „storili“ mokači. Pri „Podrugi“ so že lani pričeli zidati hišo za delavce, letos jo puste pa pri miru; ta le dobro voljo pokažejo. Ne po „delovanju“, ampak po delih vas bodo spoznali!

G.

Šuklje pred volilci.

III.

Šuklje v Litiji.

(Dalje.)

To je nauk, ki je zažarel v veliki krani. revoluciji. Delal bodeš, pa tudi dobro živel. Torej poljedelska in vsa druga zemlja bodi skupna last države, čežele ali občin, in človek je le lastnik stvari, ki se izrabijo za vsakdanje potrebe. Potem izginejo zemljiščna renta in kapitalistični profiti. To gospodarstvo se da v vsaki državni obliki uvesti, učiijo socialisti. Sedanje uradnišvo postane zgolj oskrbovalno, dobi gospodarske naloge. Voditelji dela, voditelji vzgoje otrok itd. dobijo svoje mesto; kar nič se ni treba spremeniti v tem novem družbenem redu, še cesarji lahko ostanejo, seveda z manjšo plačo. Le vojakov ne bo treba. Tudi vere lahko ostanejo, to celo v prehodnem času. Nastajajo pa itak z razvoji človeštva druge. Socialisti učiijo, da dovajajo našo družbo v to novo razmerje gospodarske sile sedanjega sveta. Ta vista socialistov pravi, da je gospodarstvo temelj stavbe vsake družbe, vse drugo: pravo, veda, vera, država pa gorenji deli iste. Misli, čustva, dejanja človeka imajo svoj izvor v gospodarskih razmerah. „Hunger und Liebe erhalten das ew'ge Getriebe.“ In ti učenjaki učiijo, da so skoraj vsi inštituti našega sedanjega gospodarstva socialistični, da navajajo k socializmu. Vzemimo veliko tovarno, več tisoč delavcev na majhnem prostoru. Vse se odpletuje v njej v najlepšem redu. Gospodarje si lahko stran mislimo, tovarna dela naprej. Dostikrat gospodarjev še zdaj ni videti. Vzemimo velike trgovine, vzemimo karte, truste fabrikantov, trgovcev in zraven veliko asocijacije delavcev, konsumne, produktivne za druge. Kaj je to družega kakor šola za socializem! Gonilne sile istega pa so vzete iz gospodarstva. In država, občine morajo se udati tej sili. Same so podjetnice, ki socialistično smer napotujejo. Občine gojijo v kulturnih deželah komunalni socializem. Železnice, drž. parobrodstvo, pošta, kaj so družega kakor kali drž. socializma s svojim aparatom in kakor v nekaterih državah, s svojimi nizkimi tarifi. Državno šolstvo, dasi kultivira nasprotno smer, — o tem vem jaz kako lepo

dogodbo povedati, — službuje socialistični novodobni smeri; mora tako, ker socializem gleda pri šolskih oknih v šolo, kjer sedi mladina njegove bodočnosti. Učitelji so učenci te šole, praktično se učijo soc. strmljenja, so slabo plačani. Tudi justica mora rimskemu pravu pridjati v izvajanju milejše oblike. Ze tudi v naši Avstriji — in to kaj pomeni — se mora socialno, lepše, pametnejše v civilnih in kazenskih pravadah z ljudmi postopati. „Fiat justitia, pereat mundus“ je že tudi socialno razumevati, kakor prej: velike tatove se pušča proste, male se obeša. V šolah se majajo tla grščini in latinščini. Realije silijo v osredje. In tako naprej 14 dni, če bi bilo časa. A ti posvetni socialisti niso v sredstvih uresničenja soc. idealov edini. Razlika med soc. demokrati obstoji v tem, da nekateri (Marksisti) mislijo, da so gospodarske razmere že zdaj od tega dosepele, da se socialistična družba ustanovi, drugi pa, da sicer naša kapitalistična družba raste v socialistično, kakor tlakarska v kapitalistično, da se pa mora socialist se vzgajati, večbati po raznih zadrugah in da pride potem dan, ali stoletje, v katerem se prav mirnim potom odpravi privatna lastnina, ko je vse pripravljeno za delo in življenje v novi hiši, delavnici. So pa tudi socialisti, ki jemljejo tudi gospodarstvo kot jako važno moč, ki pa tudi drugim močem važnost pripisujejo, močem mišljenja, čustvovanja in posebno pa močem sedanje države, — individualistischer Machtstaat. — „Z zanesljivo armado in dobro policijo se zamorejo ustvariti in skozi stoletja vzdrževati pravni redi, ki so nemara z gospodarskimi razmerami v najhujšem nasprotju.“ — učijo ti socialisti.

Tem odgovarjajo soc. demokrati, da je občno volilno pravo sredstvo, da se dobi to v roke, kar imajo sedanje vlade, oz. da se vladam da drug kurs. Ali tudi socialisti, ki še računijo z močjo sedanjih vlad, vidijo le, da so se v drž. vladnih krogih spremenile razmere. 1.) Trdnost vsega pravnega stanja se je v zadnjih dveh stoletjih po revolucijah in prekucijah v vladah samih (Staatsstreich) močno omajala. 2.) Verska prepričanja ljudskih mas se se ohlajajo od časa nastopa naravoslovnih nauk. Svetni in cerkveni mogočnejši jih ne morejo uničiti, ker ti nauki služijo preživljanju velikega števila ljudi. 3.) Socialno gibanje je internacionalno. Četudi kje podleže, hodi drugod naprej, kakor nekaj krščanstvo, budizem, ki sta v svojih rojstnih krajih vso moč izgubila, drugod pa uspevala. 4.) Dejanska moč brezposelnih ljudskih mas se pomnožuje po skupnem življenju veliko delavcev v enem kraju v industriji in tudi ponekod v poljedelstvu. Pridružijo se temu nčinki občnega volilnega prava in učinki občne brambne dolžnosti. 5.) Omika ljudskih mas se širi po občni dolžnosti šolanja ter po družih sredstvih omike. Danes so v kulturnih državah ljudske mase že pripravne za razumljanje socialističnih teorij. —

V četrtem stoletju je bilo krščanstvo že precej močno. Državni mogočnejši so se mu klanjali, ko so videli, da je njegova moč brezdvomna. Tako lahko tudi pride glede uredbe nove soc. družbe. V močeh sedanjih vlad ni zaslediti neoporačljivih mej; socialistično gospodarstvo in življenje se lahko uvede, naj se posestniki produktivnih sredstev se tako branijo. Razlastitve (expropriacije) se po svetu dostikrat dogajale. Zgodovina je polna silovitih razlastitev. Grki, Rimljani so ropali drugim zemljo in ljudi, krščanski Nemci, Romani so ravno tako delali. V 16. stoletju so državne vlade cerkvi po se-

kularizaciji najlepše perje iztrgali. Po bitki na Beli gori so katoliki protestantom vzeli velik del Češke. V francoski revoluciji je vzela država grajščakom in cerkvi, kar se je dalo. Posamezni vladarji se nič niso v preteklih časih premišljali, da odstranijo pravni red, ki je dajal ljudstvu več pravice, tudi se niso premišljali, tuja bogastva si prilastiti. Kako so ropali svoje sobrate vladarje nekateri vladarji v časih francoskih revolucionarnih vojsk, je obče znano. — Pojma pravice, krivice v razvojih človeštva nimajo še dozdaj mesta. Še cerkev se jih ne more držati v tem nepopolnem svetu. Sprememba današnjega družbenega reda v socialistični red je tedaj zaradi tega mogoča. Vse se da urediti. Tudi versko vprašanje, ki je doslej določno v smeri hiearhijske kat. cerkve učinkovalo, po mnenju socialistov ne more staviti težko. Vera živi, če moreš, treba te ravno ni, da je le pokrita miza! — Ali težkoče dela to, da ta novi red vse gospodarske razmere človeškega dosejanja življenja prevrže. Ljudje so lahko brez vere in njenega kulda, nekaj časa tudi brez države, ali želodec ne more dolgo brez jela preстати, obleke je treba, hiše zidati. Na tem se razbije vsako težnje, da se sedanji družabni red čez noč spremeni v red brez privatne lastnine. (Dalje prih.)

Desetletnica savinske podružnice „Slov. plan. društva“.

Ko se je pred desetimi leti v Ljubljani zbralo nekaj mož-planincev ter položilo temelj sedanji organizaciji slovenskih turistov, gotovo ni nikdo pričakoval, da se to novorojeno dete kedaj povpsne do tako visoke stopnje, kakor jo ima sedaj in upati je, da bode še precej nadkrillilo dosejanje vspešno delovanje. To desetletno delovanje „Slov. plan. društva“ je res za naše razmere impozantno.

Med podružnicami ste se ustanovili najpoprej kamniška in savinska in to v letu ustanovitve osrednjega društva, ergo praznujete tudi te dve letos svojo desetletnico.

Kamniška stavi v proslavo dobe obstanaka lepo in prostorno planinsko kočjo na kamniškem sedlu, ki je najpripravnejši prehod iz Bistriške doline v Logarjevo, v tem ko slavi savinska podružnica svojo desetletnico dne 15. t. m. v Logarjevi dolini na primeren način.

Ta dan se bode zbral tam cvet spodnještajerske inteligencije, katerim se pridružijo Ljubljancani, Kamničani in Kranjci. V krog slovenskih planincev prilitijo tudi vrli Čehi, vneti za nas, svoje brate in naše težnje.

Zraven inteligencije sestalo se bode v Logarjevi dolini tudi kmetiško prebivalstvo in vsi pa v lepi slogi in edinstvi, vsi vneti za napredek naroda in za razkritje naših slovenskih planin.

Krepko bode orila slovenska pesem do nebotičnih gor in strmih sten ter se odbijala na njih in planinski zrak bode donašal njih odmev izletnikom na ušesa.

Govorniki povdarjali bodo važnost turističnega delovanja v savinskih planinah, bodo napivali slogi in edinstvi, ki vlada med planinci ter hvalili lepoto savinskih planin.

Toda ne samo govorniki bodo hvalili naravne krasote tega rajskega kota deže Štajerske, savinske planine se hvalijo same.

Bili so časi — ni še dolgo od tega — ko so le posamezni turisti tako rekoč zašli v savinske planine. Tujec

bil je redka stvar. Po kaj bi pa tudi hodil. Res je, da so naravne krasote bile iste kot sedaj, res je tudi, da se razgled iz višave ni predrugačil ali res je tudi, da v prejšnji dobi turist skoraj hrane ni dobil v savinskih planinah, da ne govorimo o stanovanju. Po gorah pa si hodil težko, ker ni bilo ne potov ne stez in če te je ujela na planini noč, moral si prenočevati na planem, pred ploho in nevihto nisi našel nikjer zavetišča.

Pred več kakor petindvajset leti je začel se zanimati za ta pozabljen košček alp velezaslužni vsenčilišni profesor dr. Johannes Frischauf iz Gradca. On je takorekoč razkril savinske planine svetu, on je po svoji močnosti pustil narediti nekaj potov, animiral svoje prijatelje, da so postavili v teh planinah dve koči itd. Nekaj so storili Gradčani, nekaj Celjani in drugi Nemci.

Slovenci smo imeli drugega potrebnejšega dela dovolj in nikdo se ni brigal za ta kras slovenske domovine. Domačini pa niso vedeli ceniti svojih planin.

Sčasoma tudi nemška društva niso več delovala v tej meri, kakor bi bilo treba in vsa turistika je v savinskih planinah zaspala.

Prišlo je leto 1893, in s tem letom prišla je za savinsko dolino nova doba, doba dela, doba razvika.

Slovenskega planinskega društva podružnica: savinska — pričela je delati na vse kripelje, da otme, kar se še rešiti da, da privablja tuje turiste v svoje planine in jim priredi dobra pota in udobna zavetišča.

Čuditi se moramo, s kako energijo se je pričelo delo in se isto izvajalo. V kratki dobi desetih let postavilo se je šest planinskih koč (Kocbekova, Lučka, Mozirska, Gornjegrajska, Hausenbichlerjeva in kočja na Boču); jubilejna kapelica sv. Cirila in Metoda pod Ojstrico in lična veranda pri slapu pod Rinko. Mnogo potov se je popravilo in zaznamovalo, nekaj potov napravilo na novo in med temi sta najzanimivejša, pa sta tudi največ veljala: pot skozi Turški žleb in pot na Ojstrico od Kocbekove kočje.

Koliko napisov, kažipotov se je naredilo, bilo bi preobširno poročati. Razun tega je savinska podružnica sodelovala povsod, kjer koli je bilo delo za blagor naših planin in za blagor prebivalstva.

Ni namen teh vrstic opisovati delovanje savinske podružnice, ampak le opozoriti smo hoteli nanj.

Povdarjati pa moramo, da je tudi v narodnem oziru savinska podružnica, kakor S. P. D. sploh največje važnosti. Tujec, prišedi prej v slovenske planine, čital je samo nemške kažipote in napisne table, prenočeval in vedril je le v nemških kočah — sedaj je pa to drugače. Prej je mislil da je kje v nemških Tirolih, sedaj pa ve, da je na zemlji slovenski.

Prej so se zlasti Nemci kazali kot edini nositelji prosvete v naših planinskih deželah — vsaj na videz — sedaj pa vsak ve, da tudi Slovenci vemo ceniti kulturne naprave v turistiki.

Se marsikaj bi se dalo pisati — ali končajmo. Vrli savinski podružnici pa ključemo: Le tako naprej, v delu za našo lepo domovino in njeno prebivalstvo!

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 14. avgusta.

— Tržaška „Edinost“ je v štirih dolgih člankih skušala dokazati, da je njeno postopanje napram vladajoči laški stranki edino mogoče

in edino pravilno in da smo jej storili veliko krivico, ko smo rekli, da je prenehala biti bojno glasilo tržaških Slovencev. Vsula je na nas celo ploho besedi, zvelkala skupaj vse mogoče ugovore ali prepričala nas ni in slej, kakor prej ostanemo pri tem, da »Edinost« ni bojno glasilo, da je v tem podobna stranki, ki je tudi opustila vsak boj v tržaškem občinskem svetu in se omejuje na to, da markira svojo opozicijo proti vladajočemu sistemu in pri posamičnih prilikah z vso ponižnostjo izreka svoje želje. Menda vendar ni treba praviti, kaj je boj in kaj je markiranje opozicije? Za izgled naj navedemo zadnjo sejo tržaškega občinskega odbora, v kateri je izpregovoril dr. Gregorin o slovenski šoli v Trstu. Stranka, ki vodi boj, bi bila pri ti priliki sprožila veliko debato. Prilika je bila ugodna, saj se je šlo za šolo, v kateri naj se slovenski otroci poitalijančujejo. Bojna stranka bi bila nastopila z vso ostrostjo in brezobzirno ožigosala to nečuvno dejstvo, da se po slovenski okolici leto za letom snujejo italijanske šole, Slovincem v mestu pa se ne da niti ena. A namesto, take debate je izustil dr. Gregorin jako pohleven govorček! To smo navedli, da se spozna, kaj je boj in kaj je markiranje boja. Kdor zasleduje tržaško slovensko politiko je že davno spoznal, da ne hodi več po potih brezobzirne opozicije nego je že davno krenila na pot oportunitizma. To se vidi v občinskem svetu. Časih Slovinci niso imeli sposobnih moči, da bi bili delali brezobzirno opozicijo. Take moči zdaj imajo, a vendar postopa stranka strogo oportunistično. Omejuje se na to, da izreka različne želje slovenskega prebivalstva in časih glasuje proti kakemu predlogu. Kritike mestne uprave, sistematičnega kritiziranja se ne nikdar ne loti in vendar je to prvo, kar stori bojna stranka. Naj le kdo primerja taktiko socialnih demokratov v dunajskem ali v graškem občinskem odboru s taktiko Slovencev v tržaškem občinskem odboru in spoznal bode, kaj je boj in kaj ni boj. »Edinost« in dr. Rybař sta povedala, da Slovenci ne morejo tako postopati, ker se ne morejo informirati. Kdor se zadovolji s takim izgovorom, zasluži da dobi kak pappežev red! Nam pa »Edinost« kaj takega ne sme praviti, ker smo stari politiki in vemo, kako se dela. »Edinost« je v štev. 179. z dne 10. avgusta t. l. pisala: »Komunalni sistem v Trstu je zgrešen, uprava skrajno neracionalna. To je nepobitno dejstvo, to je naše prepričanje.« Tudi mi smo tega mnjenja, in zato vprašamo: Zakaj pa Slovenci v občinskem svetu tega ne razkrivajo, zakaj tega ne pobijajo, saj vendar ni njih naloga, skrbeti samo za okolišanske

od katere je ostal v sobi vonj parfuma.

Sancina je ta nezaupnost zabavala. Vstal je od mize, kjer je bil nekaj pisal, odprl vrata v spalnico in dejal Minziju:

— Sedaj sami prelejte vse stanovanje in se prepričajte, da sva sama.

Žid je povse resnega obraza pregledal stanovanje. Gredé mimo pisalne mize ni pozabil pogledati, kaj je Sancin pisal. »Ljubo moje dekle« je čital Minzi na čelu pisma in zopet mu je na vele ustne legel zaničljiv posmeh.

— Sama sva, je začel Minzi, ko je pregledal vse stanovanje.

— No, sedaj pa govorite, ga je opominjal Sancin, ker to Vaše skrivnostno postopanje je vzbudilo mojo radovednost.

— Gospod Sancin — Vi ste fin in pameten mož — in vem, da mi boste dobro svetovali.

— Ko bi le že vedel, kaj hočete. — Poslušajte!

— Poslušam!

— Jaz sem slučajno iztaknil človeka — je šepetal Minzi — ki bi rad prodal neke zanimivosti.

— Kakšne zanimivosti?

— Take, ki interesirajo vojaške kroge. V Pulju sem ga iztaknil tega človeka. Kaj mislite, ali bi se dala napraviti kaka kupčija?

Sancin se ni več smehljal. Razumel je dobro, kaj je hotel Minzi povedati. »Kakor nalašč — je rekel sam sebi — kar sem začel iskati, mi prinese žid na krožniku.«

— Jaz mislim, da bi se dala napraviti kupčija, je rekel Minzi, ko na svoje vprašanje ni dobil odgovora.

— Minzi — to je jako resna in nevarna stvar, je sedaj dejal Sancin. Ali imate lake zanimivosti iz puljskega arzenala?

— Jaz nimam ničesar, jaz prav ničesar! Za ves svet se ne dotaknem take reči! Kaj mislite! je hitel Minzi vidno prestrašen zagotavljati. Samo človeka sem dobil, ki ima take zanimivosti in bi jih rad prodal, pa ne ve, kam bi se obrnil.

— Povejte mi, kaj ima mož na prodaj.

Minzi je Sancina nekaj časa motril od strani, potem pa nezaupno odmajal z glavo.

— Ne vem natančno. Jaz se ne

spoznam na take reči. Videl sem pač neke načrte in prepise različnih uradnih spisov — ali njih pomena nisem uganil.

— Kako pa potem hočete, da naj Vam svetujem?

— Težko je, težko, je mrmral Minzi. Kaj bi se dalo storiti? Ali naj dotičnega človeka pripeljem k Vam?

— To Vam odločno prepovedujem, je odgovoril Sancin. Če bi prišel k meni, ga dam takoj aretirati. Kaj mislite, da sem zblaznel, da bi se podal v tako nevarnost?

Minzi je začel hoditi po sobi gor in dol, Sancin pa je sedel k svoji mizi in mirno nadaljeval svoje pismo, kakor da ga stvar nič posebno ne zanima. Poteklo je precej časa, predno je Minzi zopet izpregovoril.

— Gospod Sancin! Vi bi znali preceniti, koliko so dotične zanimivosti vredne in bimitudi lahko svetovali, kako bi se spravile v denar.

— Minzi — nehajte slepomišliti. Vi bi radi mnogo zaslužili, a riskirati nečete ničesar, najmanj svojo osebno varnost. Če hočete z meno

delati, morate pred vsem odkritosrčno biti.

— Ne hudujte se, gospod Sancin. Jaz res ne vem, koliko so vredni tisti načrti. Vi ste bili oficir, Vi bi to lahko spoznali in ko bi Vi te načrte prodali, bi tudi dobili vse drugačno plačilo kakor jaz. Narediva skupno kupčijo, vsak polovico — pa bo prav in pravično.

— Dobro, Minzi! Tako se govori. Toda na avstrijskih tleh nestorim ničesar, prav ničesar. To si zapomnite. Sve tujem Vam pa, kupite tiste načrte. Tisoč goldinarjev so vedno vredni. Danes teden bom v Benetkah in me lahko dobite vsako jutro do 10. ure v hotelu Danieli. Če prinesete načrte tje, Vam dobim kupca, če jih ne prinesete, bo pa tudi prav. Prijateljca ostaneva vseeno.

Minzi je bil zadovoljen in je odšel zopet tiho in previdno, kakor je bil prišel. Počasi sa je plazil po tesnih ulicah starega mesta do svojega stanovanja v nekdanjem getu. Tam je izmed vsakovrstne ropotije izkopal droben zavoj — načrte, ki bi naj jih Sancin prodal.

— Ko bi vedel, da me ta člo-

vek ne izda — bi mu že zaupal. A kaj, ko je vladni špijon. Tako pa — e, vseeno, jaz ga moram dobiti v oblast. Če mi proda načrte, zaslužim lepe novce in ga imam popolnoma v rokah. Dokler bo živel, bo v mojih kleščah in dokler bo kaj imel, mu bom puščal kri...

Stari žid niti slutil ni, da je imel Sancin ob istem času podobne misli.

Sancin se je dobro zavedel, da se poda v velikansko nevarnost, če napravi z židom omenjeno kupčijo, ker bi ga žid potem hotel izkoristiti, in zato je začel takoj delati načrte, kako bi stvar zasukal, da bi zanj v vsakem slučaju dobro iztekla.

Nekaj trenutkov je celo premišljal, da opusti vsako udeležbo pri tem podjetju in to iz ozirov na Emo. Ali zmagala je želja, zaslužiti večjo svoto in se prikupiti merodajnim krogom v Italiji, tako da bi na vsak način našel v slučaju potrebe zavetišče v sosedni državi. Odločil se je toliko laglje, ker je nameraval opustiti vse vohunstvo in z Emo iti v kak majhen prijazen kraj, kjer bi oddaljena od vsega sveta živela samo svoji ljubezni.

vođnjake in svetilke. Če se vodi boj, se je treba vojskovati, ne pa gojiti samo prepričanje, da je občinska uprava slaba, v občinskem svetu in v »Edinosti« pa molčati. Ves Trst ve, da je občinska uprava skrajno korumpirana, da je vse gnjilo, a Slovenci kot edina opozicijska stranka, ki bi si s pametno in energično kritiko — ne po izgledu »Sole«, a recimo po izgledu dunajskih socialnih demokratov — lahko pridobila zaslug in simpatij ter gotovo tesneje privezala nase različne sloje, ta stranka se ne gane, a je vendar s svojim glasilom vred nejevoljna, ker smo to pribili z izrekom, da »Edinost« ni več bojni list. Ali je mar to boj, da se vzdrže list in stranka sploh vsake kritike? Prav tako kakor napram mestni upravi, je vedenje tudi napram vladi. Časih malo jeze na sistem — detajlov pa skoro nikdar, dasi ima lokalna vlada jako velik samostojen delokrog. Seveda je na sistemu glavna krivda, ali z rezi- kim nastopom se vsaj nekaj doseže. — »Edinost« pravi, da njeno uredniško osebje nima časa, se baviti z občinsko upravo. Za brezplodno in nepotrebno, iz trte izvite polemike pa ima časa dovolj? »Edinost« ima vendar nalogo, voditi boj proti Italijanom, zakaj išče bojov ve ne samo s Slovenci? — S posebno vnmemo se je »Edinost« branila našega nasveta, naj bi zagnali Slovenci iskro v tisti sod smodnika, na katerem sedi italijanska stranka. Dopovedati nam hoče, da tega ne more storiti, ker ničesar ne ve in kot svarilni izgled navaja Geiringerja in Dompierija. Čudni ljudje, ki se ponašajo s svojo nevednostjo. A tako nevedni vendar niso, kakor se delajo. Le nastopiti ne čujejo tako, kakor smo mi svetovali, ker nečujemo boja. Imeli so na primer Mauronerjev škandal prvi v rokah, a ga niso izrabili, nego to prepustili drugim precej slaboglasnim elementom in tudi »Edinost« ga ni izrabila, kakor bi bila lahko, ker ga ni hotela. Da, še več! »Edinost« je celo v nekem slučaju priskočila na pomoč ljutim sovražnikom slovenskega naroda. Lansko leto so prišli na dan velikanski škandali, ki so se zgodili pri »Lloyd«u. Zagri- zeni in prekanjeni preganjalec Slovencev, nekdanji namestnik Rinaldini, je bil prisiljen, odstopiti. Seveda so se razni krogi trudili, da vsaj moralno rešijo »Lloyda« in Rinaldinija. To žiti se niso upali, pač pa so na ob- zboru poskusili oprati zamorca — vsaj kolikor se je dalo. Dotično poročilo je izšlo v laških listih in v »Edi- nosti«. Vse je takrat strmel. Ko- likor vemo, ni bilo takega poročila in prejšnje ne pozneje v »Edinosti« In priobčila ga je ne med inserati, nego v uredniškem delu. Laški listi so dobili za to plačilo: »Piccolo« 1600 K, »Independente« in »Trieste« vsak po 400 K, celo »Sartorella« je dobila menda 50 K. Mi smo prepri- čani, da »Edinost« ni ničesar do- bila, prepričani smo, da njen ured- niški del sploh za noben denar ni na razpolaganje. Priobčila je tisto notico iz politične oportuni- tete, da bi se Lahom prikupila. Pomagala je s tem moralno rešiti celo vrsto nasprotnikov, nevarnih in vplivnih nasprotnikov, pomagala proti svojemu boljšemu prepričanju utajiti in prikriti velik korupcijski škandal, v zahvalo pa ji za zadnjo Lloydovo slavnost niti vstopnice niso dali. To so fakta, ki se jih tako dolgo in go- stobesedni članki ne spravijo iz sveta, fakta, ki glasno pričajo, da je »Edi- nost« opustila resni boj in zato vzdr- žujemo v polnem obsegu očitjanje, da je prenehala biti bojno gla- silo tržaških Slovencev, ter začela politiko oportunitete in sicer — glej »Lloyd« — take oportunitete, da se sploh ne more opravičiti.

— »Edinost v stranki«. V članku, ki smo ga pred kratkim priob- čili pod tem zaglavjem, smo omenili, da je tudi med učitelji mala frakcija, ki stremi na to, da ustanove učiteljsvo svojo posebno stranko. »Učiteljski To- variš« je v zadnji številki povedal glavne vzroke nezadovoljnosti. Na ta očitjanja lahko prav na kratko odgovo-

rimo, ker ne moremo o njih družega reči, kakor da so lahkomišelnja. Očita se narodno napredni stranki, da premalo uvažuje svojo moč v dež. šol- skem svetu, ko se sestavljajo temo predlogi za imenovanje novih okrajnih šolskih nadzornikov in ko se oddajajo razna boljša mesta. Tako očitjanje je jako po ceni, pa tudi krivično. V dež. šolskem svetu sede poleg predsednika vladni referent, dva dež. šolska nad- zornika, dva zastopnika učiteljsva, dva zastopnika cerkve, dva zastopnika dež. odbora in zastopnik ljubljanskega me- stnega šolskega sveta. Mej temi sta dva, reci dva pripadnika narodno-na- predne stranke. Ali si morajo učitelji predstavljati, koliko je truda in boja, predno ta dva kaj dosežeta, kar je proti vladi. Če se uvažuje razmerje glasov v dež. šolskem svetu in s tem primerja, kaj sta ta dva zastopnika dosegla, se spozna, kako stranka svojo moč uva- žuje in kako skrajno lahkomišelnja in naravnost žaljivo je očitjanje v »Učit. Tov.« Kaj je pa bil eden glavnih vzrokov takozvane zveze z Nemei? Ali ne mar to, da se omeji vpliv klerikalcev kot sovražnikov šole in učiteljsva na dež. šolski svet. Stranka je zaradi učiteljev vzela nase odij te zveze, in storila vse, kar ji je bilo mo- goče, dasi od učiteljsva — odštevši nekaj častnih izjem — ničesar nima pa tudi ne zahteva! Sedaj pa taka očitjanja! Nadalje predbaciva »Učit. Tov.« stranki, da premalo skrbi za politično izobrazbo širših narodnih slojev. Tudi to je prav po ceni očitjanje. Naj učitelji le pripravijo teren — in to bi lahko storili, ne da bi se jim moglo kaj očitati — potem naj se oglase s takimi predbacijami! Končno se očita narodno napredni stranki, da se pre- malo resno peča z gmotnim izboljšanjem učiteljsva. »Premalo resno«! Narodno napredna stranka se je obvezno iz- javila za zvišanje učiteljskih plač. Kar so doslej dosegli učitelji v tem oziru, vse jim je izposlovala narod- no-napredna stranka. Ta je šla zanje v boj in boj v finančnem odseku dež. zbora ni bil lahak, ta je pridobila veleposestnike, ki so imeli prav tehtne pomisleke in so se udali le da podpro narodno-napredno stranko, ta je dosegla da so bili klerikalci, ki so zvišanja plač odločno nasprotovali, v odseku preglasovani in se morali potem udati. In ko bi dež. zbor zboroval, bi se zopet videlo, kje ima učiteljsvo zaslobo in kdo se bori za zboljšanje učiteljskih plač, dasi to stranke ne dela popularne med kmetiskim ljudstvom in jej je že mnogo škodovalo pri kmetiskih volilcih. In vendar — jej sedaj »Učit. Tov.« očita, da se premalo resno peča s to zadevo. Z učitelji je pač težko izhajati, jako težko. To se vidi posebno, če so razpisana kaka boljša mesta, pa tudi pri drugih prilikah. Tako n. pr. so glede Hubadovega sistema ločeni na več skupin. Eni so za Hubadov sistem, drugi so proti njemu, eni pravijo, da je treba hoditi neko srednjo pot itd. itd. Kaj naj storimo? Izrekli smo že pred meseci, da smo pripravljeni, priobčevati vse kar hočejo učitelji pisati v tej za- devu, bodisi pro, bodisi contra. Naj se pojmi razbistrijo. Liberalnejše se pač ne more postopati. Priobčili smo že različne spise ene in druge tendence in sedaj smo zopet sprejeli nekaj tacih člankov. Če hoče kdo odgovorjati, mu je list i sedaj na razpolaganje kakor je bil vedno. Nekateri so že obljubili, da spišejo odgovor, večinoma pa se nam le piše, da se s temi učiteljskimi članki — preganja učiteljsvo in se mu jemlje — ugled! To je najboljša ilu- stracija razmer!

— **Pozor, gg. trgovci!** Ker se vrši občni zbor trgovskega bol- niškega društva ob 1/2. 10. uri ter bi bilo onim pomočnikom, ki službujejo v trgovinah na periferiji mesta ali okolice ljubljanske, nemogoča udele- žitev tudi do 1/2. 11. ure, opozarjamo vse trgovce, da ta dan, t. j. nedeljo 23. t. m. svoje prodajalne vsaj ob 1/2. 10. uri zapro, da se omogoči vsem članom bolniške blagajne ude-ležba. Opozarjamo pa tudi vse gg. trgovce, ki so člani trgovskega bol- niškega društva, da se občnega zbora zanesljivo polnoštevilno udeležijo.

— **Onemogli vojaki.** Včeraj dopoldne je prišel pešpolk št. 27. z

vaje v Ljubljano. Z godbo na šelu je marširal po mestu. Častniki so imeli nositi samo sabljice in »feld- binde«, vojaštvo pa je bilo otovor- jeno s teležnjaki itd. kakor je pač navada. Častniki so prav dobro iz- gledali, vojaštvo pa je bilo sila upe- hano in izmučeno. Čujemo, da je polk včeraj šel iz Vel. Laš do Ško- feljce, kjer so bile menda ponočne vaje. Pa bodi kakorkoli, istina je, da je bilo vojaštvo tako utrujeno, da se je vsakomur smililo. Samo na Sv. Petra cesti so štirje vojaki od utrujenosti onemogli, dva so prenesli v neko trafiko in ju tam močili ter skušali ju spraviti k za- vesti, eden je bil spravljen v neko vežo, eden pa se je s fiksarskim vozom odpeljal v vojašnico. To so fakta, ki dajo misliti!

— **Izostali rezervisti.** Na letošnje vojaške vaje bi bilo moralo priti kakih 1800 rezervistov ljubljanskega domobranskega polka. Poziv- nice so se pač izdale, a mogle so se dostaviti samo kakim 700 rezerv- istom, ostalim 1100 rezervistom pa se niso mogle dostaviti, ker so od sotni z doma. Večina teh rezervistov je pač šla s trebuhom za kruhom v Ameriko, na Nemško, v Slavonijo in v druge kraje. Dejstvo, da skoraj dveh tretjin rezervistov ni na vaje, bi pač moralo merodajnim krogom odpreti oči, da bi spoznali, kaj so dosegli s sistematičnim preziranjem gospodarskih koristi kranjske dežele. Država je vedno le jemala, dala pa ni nikdar ničesar za Kranjsko. Go- spodarske razmere so provzročile mnogoštevilno izseljevanje in zdaj je začela to čutiti tudi armada. Kaj pa v slučaju vojne? Na to naj vlada sama odgovori!

— **Komisijiska cenitev zemljišč za novo železniško progo Jesenice - Bohinjska Bistrica.** Piše se nam: Da se ve- selimo bohinjske železnice ter da isto pozdravljamo, ni treba povdarjati. Da smo že davno uvideli eminentno korist te nove proge, za to menda tudi ni treba navajati različnih razlogov. Da pa slavna c. kr. oblastva sedaj ob iz- vršitvi te važne naprave ne postopajo ravno skrupulozno, to si usojam po- vedati na vsa usta! — Nočemo pogre- vati danes različnih čudnih mešetarij pri oddaji dela, vožnje, kamenolomov i. t. d., dasiravno imamo glede tega mnogo na sreč, kar bomo o priliki tudi pokazali svetu, pač pa se omejimo na to, kar nas posestnike sedaj najbolj peče, namreč na komisijisko cenite- v zemljišč. V rokah imamo samo ne- mški »Beschluss« vom k. k. Bezirks- gericht Radmannsdorf vom 9. Juli 1903, s katerim se javi slovenskim posestni- kom zemljišč, ki se bodo potrebovala za novo progo, da bode »der Beginn der Erhebungen an Ort und Stelle in Dobrava bei Asp am 23. Juli 1903« in da so določeni za zvedence oziroma cenilce gg. Moriz Hladik, pens. Forst- meister in Gottschee, Konrad Zaff, autor. Geometer in Laibach, Adolf Kappus von Pichelstein, Besitzer in Steinbüchel! Domačega cenilca, ki bi razmere tukaj poznal, niti enega, kar že precej pov- darjamo! To in samonemški »Beschluss« je prvi škandal! Ta »Beschluss«, v katerem je izrečno povedano, da imajo stranke pravico ugovarjati zoper spo- sobnost cenilcev »bis zum Beginne der Erhebungen«, torej do 23. julija 1903, se je posestnikom prav v najzad- njih dneh dostavil. Poznamo stranko, ki ga je dobila dne 22. julija, torej je imela za ugovor časa — eno noč! To je drugi škandal! Na- znanil pa se je vsem strankam od Do- brave pa do Bohinjske Bistrice samo začetek komisije, to je dan 23. julija. To je seveda jako dolga proga in po- sestniki se morali skoraj 14 dni ležati na trebuhu na svojih parcelah, prič- kujoči preslavne komisije in to sedaj ob najhujšem delu! To je tretji škandal! Ko so posestniki z Bleda uložili ugovor zoper sposobnost cenilcev ter ob enem prošnjo, naj se jim dan komisijiskega ogleda natančneje naznani, ker imajo sedaj v sezoni mnogo posla in ne morejo po cele dneve in tedne čakati na komisijo, se jim je uradno odgovorilo, da so oni stari gospodje popolnoma sposobni cenilci, in da se je

dan komisije blejskemu županu ustmeno naznanil. Ker blejski župan še danes ničesar ne ve o tem, je bila to uradna neistnost in to je četrti škandal! Ko je neki pooblaščenec prosil voditelja komisije, naj opoldne komisijo prekine in potem stranke pravo- časno obvesti, ker že ve zakaj, je vo- ditelj komisije to obljubil, na kar je dotični pooblaščenec v dobri veri od- šel. Komisijoniralo pa se je potem še naprej in to je peti škandal, o ka- terem pa se bode še posebej pisalo! Cenilna komisija navzočim strankam ni povedala, koliko cenilci svet, temveč so ti stari, penzionirani gospodje »ce- nilci« mehanično delali notice. V po- nedeljek pa se je reklo, da naj pridejo vse stranke in teh ni malo, ob 4. uri v občinsko pisarno na Bledu, kjer se bodo sprejemali ugovori zoper cenitev. Posestniki so prišli, pa so zvedeli, da bode začetek še le ob 7. uri zvečer! Ob 7. uri zopet ni bilo nič in manjši posestniki sedaj niso vedeli, ali naj na Bledu prenoče, ali naj gredo domov. Da niso bili ravno dobre volje, je več kakor umljivo! To je šesti škandal! — Drugi dan še le se je torej delal zapisnik in posestniki so bili dovolj pametni, da niso potrdili določb te — recimo milo — zmedene komisije! Tisti dan pa so tudi prišli državni urad- niki, ki so udje komisije, k nekemu posestniku na Bledu in so mu predla- gali, naj da svoj svet za to in to ceno, češ lastnica soseduje parcele, da jim je že dala roko, da bode dala svoj svet za to ceno. Dotična lastnica pa še danes ničesar ne ve o tem. To je bila zopet neresnica — sedmi škandal! Komisija je sedaj na Bo- hinjski Bledu in noben posestnik iz cele bohijske doline ne ve, kdaj pride ta preslavna komisija do njegovih parcel! To je zopet škandal in škandalov je še mnogo, ki se vsi dajo striktno in vsaki čas dokazati! — Največji škandal pa je, da se svet sramotno nizko cenil v škodo domačih posest- nikov — revežev, med tem ko tuji po- jetniki vlečejo milijone! In to, ker po- sestniki nimajo nobenega domačega ce- nilca, ki bi krajevne razmere poznal. Tisti trije stari, penzionirani gospodje — deficiente satyram non scribere — so morebiti vse časti vredni gospodje, da bi pa kmetijske razmere in ceno sveta, katera se tukaj skoro vsako četr- ure močno menja, poznali, to sposobnost jim pa odločno oredkamo! Mi jim privo- ščimo zlate križce, merodajne fak- torje pa prosimo nagle in ko- renite pomoči!!

— **Občina Bukovje** je v svoji redni občinski odborovi seji dne 2. avgusta 1903 velečastitega gospoda Frana Jurca, lesotčrca in velepo- sestnika v Postojini, radi njegovih velikih zaslug pri občini, šoli ter vrtu kmetijske podružnice, soglasno izvo- lilo svojim častnim članom.

— **Petindvajsetletnica oku- pacije.** Dne 15. avgusta t. l. praznu- je se v Ljubljani patrijotična slavnost 25letnice okupacije Bosne in Her- cegovine. Da se ta pomembna slavnost kar najsijajnejše izvrši, dela slavnostni odbor obsežne priprave in se trdno za- naša na mnogobrojno udeležbo od blizu in daleč. Uvažujoč njegovo željo pripo- roča mestni magistrat ljubljanskim hišnim posestnikom, da omenjenega dne okrasijo svojo hiše z zastavami.

— **Žrtve okupacije.** Leta 1878. so padli: Izmed častnikov 17. pešpolka nadporočnik 12. komp. Herman Daxat, † 5. avgusta 1878 v bitki pri Roglju; stotnik 6. kompanije Henrik Kopřiva, † 7. avgusta 1878 pri Jajcu; poročnik 3. kompanije Karol Černe, † 7. avgusta 1878 pri Jajcu. Izmed moštva 17. pešpolka rezervist 3. kompanije Josip Lukanč, † 5. av- gust 1878 v bitki pri Roglju; desetnik 10. kompanije Anton Turšič, † 7. av- gust 1878 v bitki pri Jajcu; pešec 12. komp. Josip Kreigher, † 7. av- gust 1878 v bitki pri Jajcu; rezervist 2. kompanije Miha Kozamernik, † 6. avgusta 1878 v bitki pri Roglju; rezervist 5. komp. Stefan Mohorič, † 12. avgusta 1878 vsled pri Jajcu dobljene rane; pešec 11. kompanije Gašper Strehar, † 1879 v bolniš- nici v Jajcu, vsled pri Jajcu dobljene rane; pešec 4. kompanije Jurij Su- šteršič, † 30. septembra 1878 v bolniš- nici v Livnem, vsled pri Livnem do- bljene rane; rezervist 6. kompanije Ivan Sluhan, † 7. avg. 1878 pri Jajcu; pešec 6. kompanije Anton Jančar, † 9. avgusta 1878 vsled rane, dobljene pri Jajcu, v bolnišnici istotam; pešec 9. kompanije Fran Golob, † 7. av-

gusta 1878 pri Jajcu; rezervist 2. kom- panije Anton Ambrož, † 5. avgusta 1878 pri Roglju; vojak 10. kompanije Fran Jovančič, † 9. avgusta 1878 pri Jajcu; rezervist 6. kompanije Jurij Suša, † 12. avgusta 1878 v bolniš- nici v Jajcu, vsled pri Jajcu dobljene rane; desetnik 6. komp. Ivan Likar, † 15. avg. 1878 v bolnišnici v Jajcu, vsled pri Jajcu dobljene rane; pešec 2. komp. Fran Eisenzopf, † 5. avg. 1878 pri Roglju. Dalje so padli lovec Marpurgo, desetnik Hočevar in lovec Skala 19. lovskega bataljona, imena 4 drugih lovec, ki so padli, se ni moglo zvedeti. Umrla na okupa- cijskih posledicah so: kadet- desetnik 10. komp. Konrad Sessel na legarju v bolnišnici v Livnem pešec 3. nadom. komp. Josip Kral, na trebušnem legarju † 9. okt. 1878 v bolnišnici v Travniku; rezervist 3. kom- panije Ivan Franke na legarju † 14. oktobra 1878; bobnar 3. kompanije Miha Vertačnik na legarju † 20. septembra 1878 v Travniku; pešec 6. komp. Ivan Čermigel na disen- triji † 9. oktobra 1878; vojak 4. kom- panije Fran Zore na vnetji srčnega mehurja † 30. septembra 1878 v bol- nišnici v Livnem; pešec 6. kompanije Anton Rak na legarju † 9. okt. 1878; pešec 12. kompanije Anton Geršel na legarju † 20. septembra 1878; de- setnik 5. komp. Matija Doberlet na legarju † 20. septembra 1878 v Travniku; pešec 6. kompanije Anton Bernik na legarju † 15. novembra 1878. v Livnem. Ranjeni so bili: Poročnik bat. pribočnik L. Ambrožič 7. avg. 1878 pri Jajcu; major Kristan Keržček 26. sept. pri Livnem; stotnik Avgust Salomon 26. sept. 1878 pri Livnem; poročnik Otmir Sever 26. septembra 1878 pri Livnem.

— **Na c. kr. prvi državni gimnazij v Ljubljani** se s pri- četkom prihodnjega leta sprejma su- plent za klasično filozofijo, eventu- alno za zgodovino in zemljepisje. Ko bi ne bilo izprašanih prosilcev, se bode oziralo tudi na take, ki še niso izprašani. Dotična, s potrebnimi pri- logami opremljena prošnja je vložiti pri ravnatelstvu do 29. avgusta t. l.

— **Poročil se je** danes gosp. Janko Kocjan, odvetniški solici- tator pri dr. Tekavčiču, z gospo Minko Primožič Čestitamo!

— **Slovensko akademsko ferijalno društvo »Sava« v Ljubljani** ima v torek, dne 18. av- gusta t. l., svoj redni občni zbor. Lokal: »Narodni dom«, sokolska ga- lerija, začetek točno ob 10. uri zju- traj. Ker je na dnevnem redu nekaj važnih točk, vabi odbor tem potom vse gg. člane k polnoštevilni ude- ležbi.

— **Dijaški sestanek** se vrši v torek, dne 18. avgusta, zvečer v prostorih Kendejeve gostilne »pri Gambrius«. Predavanje: »O histo- rični verik. Začetek točno ob polu 9. uri zvečer.

— **Pevsko društvo »Ljub- lijana«** priredi v nedeljo, dne 23. avgusta t. l. na Koslerjevem vrtu svojo tretjo letošnjo veliko vrtno veselico s sodelovanjem ljubljanske društvene godbe. Več o sporedu prihodnjč.

— **Umrl je** 13. avgusta čev- liarski mojster g. Anton Klanšek, Rimska cesta št. 14. Bolehal je že dolgo časa in zdaj je umrl na leto- višču na Zidanem mostu. Bil je vzgleden naroden mož. N. v. p.

— **Družba slovenskih igralcev iz Ljubljane** napravi večjo tournéjo in sicer nastopi jutri in v nedeljo v Vipavi (kjer vpriz- ori igro s petjem »Biserica« in tri enodejanke), v ponedeljek 17. in v torek 18. t. m. v Tolminu (vprizore se tri enodejanke in »Žen- ski Otelo«) dne 19. in 20. v Ka- nalu, dne 21. v Kobaridu, dne 23. pa na Jesenicah.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Bizaviku pri Ljub- ljani** priredi v nedeljo, dne 23. av- gusta t. l. v gostilni g. Frana Čerina veselico. Dohodki so namenjeni za nabavo gasilnega orodja. Svirala bo večška godba. Začetek ob 3 uri po- poludne.

— **Godbeno društvo v Idriji,** čigar pravila je c. kr. deželna vlada pred kratkim časom potrdila, igra v ponedeljek zvečer, dne 17. t. m., ob polu 9. uri povodom cesarjevega rojstnega dne pred mestno hišo tri komade in priredi potem mirozov po mestu.

— **Čebelaraki shod** se vrši 25. avgusta v prostorih ljudske šole v Smartnem pri Kranju. Shod se otvori točno ob 1/2. 9. zjutraj. Dopoldne se pre- dava: Življenje in razvoj čebele (g. A. Jarec), čebelarstvo orodje (g. pater), čebelarja opravila splošno, poleti, je- seni (gg. Fr. Lackmayer, I. Lampe, pater Walter Šmid, urednik, A. Žni- deršič). Opoldne skupno kosilo na Gaštinu. Ob dveh popoldne: Kako se ne sme čebelariti (I. Lampe), čebelar- jeva opravila s praktičnim razkazovan-

jem (dopoldanski predavatelj), anatomija in boleznj čebela s fotografiranimi slikami in projekcijskim aparatom (A. Jarc).

— **Petindvajsetletnico** obhaja bralno in pevsko društvo »Ratitovec« v Selcih, dne 8. septembra. Pri veselici bodo tudi sodelovali »Gorenjski Sokol« z javno telovadbo. Natančnejši spored pridobimo v kratkem.

— **Cesarska slavnost** na Bledu povodom rojstnega dne Nj. Velikanstva Franca Jožefa I. se vrši dne 17. in 18. avgusta s temle vzporedom: 17. avgusta: Razsvetljenje jezera in umetelni ogenj. Korso na jezeru z razsvetljenimi čolni. — Začetek ob 8 uri zvečer. 18. avgusta: Ob 10. uri dopoldne: Slavnostna maša v otoški cerkvi. Ob 9. uri zvečer: Slavnostni plesni venček v dvorani zdraviliškega doma. Odpor.

— **Nemška zagrizenost.** Zadnjič smo poročali, da sta trbiški lovec in gozdar uničila vsa slovenska hrblolazka znamenja od Zajezere do Višarj in od Višarj do Ovrčje vasi. Zdaj smo zvedeli, da jim je zaukazal to storiti trbiški »Forstmeister« Veith, ki se pa s tem opravičuje, da to škoduje divjačini. Prej, seve, ko so bila nemška znamenja in nemški napisi, se niso plašile dirje kozice in zajčki, temveč so z največjim veseljem stopale po nemškem planinskem društvu označenih potih. V najnovejšem času pa so se tudi kozice, divji petelin in zajci naskrli hajlovskega duha in bežijo pred slovenskimi znamenji. Mi pa mislimo, da niso tega niti kozice krive niti lov, temveč edino le nemška nestrpnost in zagrizenost. Kako daleč so Nemci v svoji zagrizenosti zabredli, se razvidi iz tega, da se je ponudilo nemško planinsko društvo županstvu v Žabnici in Ukval, da je pripravljeno narediti kolovozno pot od postaje Ovrčje vas do Zajezere, pa le s tem pogojem, da bi ne imeli Slovenci do te poti nobene pravice, torej bi ne smeli po tej poti hoditi niti voziti. Seve je županstvo to ponudbo hvaležno odklonilo, in tako je nemško planinsko društvo dobilo dolg nos. Mi že vemo, kje uboge Nemce čevlji tišči. Nemce grozovito bode v oči naš kupljeni prostor v Zajezeri, in z velikim strahom pričakujejo, kdaj se bo začela vzdigati slovenska planinska koč v Zajezeri.

— **Izginil je** 31letni posestnik Franc Čuš iz Senčaka pri Ptuj. Dne 8 t. m. je bil poklican za pričo k sodišču v Ormož ter se ni več vrnil domov.

— **Požar v Bovcu.** Dne 11. t. m. se je pripeljal namestnik grof Goess v spremstvu tolminskega okrajnega glavarja Prinziga v Bovec, da se naliču mesta sam prepriča o velikosti škode. V celem je pogorelo 75 poslopj, vendar pa so bila skoro vsa, kakor se zatrjuje, zavarovana. Tudi pred 50 leti je divjal v Bovcu hud požar, ki je skoro vse trg upeljal. Navzlic temu pa ni imel ta trg, čegar poslopja so po večini krita z deščicami, nobene požarne brambre, ampak za odvrnitev požara so se prirejale ob obletnici prve katastrofe le običajne procesije. Največ škoda je napravil požar g. Jonkeju, kateremu je zgorela ne le velika zaloga volne in drugega blaga, ampak tudi ves papirnati denar in skoro vsi vrednostni papirji, ki so imeli, kakor se zatrjuje, okoli 80.000 K vrednosti. G. Jonke je postal torej kar čez noč iz premožnega moža — berač! Veliko škoda ima tudi trgovec Pir, kateremu so vse tri hiše zgrtele. Največjo zaslugo, da se je ogenj omejil, ima mesar Strahulc. Požar se je namreč že razširil do njegove hiše, kjer je stal ognjegasec z brizgalno cevjo. Dasi je bila nevarnost velika, da se vname tudi Strahulčeva hiša in se na ta način požar raztegne tudi na drugi del trga, vendar je hotel ognjegasec, ne uvidevajoč opasnosti, odhititi na drugo stran. G. Strahulc pa ga je s silo primoral, vztrajati na prvotnem mestu. Temu ognjegascu se je potem s pomočjo vojakov posrečilo ogenj v toliko omejiti, da ni prešel na drugi del trga. Koliko znaša v celem škoda, ki jo je povzročil požar, se sedaj niti približno ne da določiti. Sreča je samo, da je večina pogorelecev bila zavarovana. Vsed požara je najbolj prizadeta banka »Slavija« kateri bo treba izplačati zavarovancem okoli 200.000 kron, tudi zavarovalnica »General« je oškodovana za okroglih 50.000 kron. To je nekaj, na kar škofa, kot pokrovitelja vzajemne zavarovalnice opozarjamo! Kaj ko bi škofov zavod zadela taka nesreča? Kakšna katastrofa bi to bila za člane te zavarovalnice! Si-li mora škof predstaviti, kaj to pomenja? In škofovo zavarovalnico pravlahko zadene enaka katastrofa, ker sprejema vsa, še tako dvomljiva zavarovanja brez vsake previdnosti.

— **Požar v Malestičah na Koroškem.** V sredo, 13. t. m., je

razsajal velik požar v Malestičah v beljaškem okraju. Goreti je začelo na kozolecu Koflerjeve gostilne. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Poleg omenjene Koflerjeve gostilne z vsemi gospodarskimi poslopji je pogorela tudi šola in poslopje kmeta Mihelčiča. Koliko je požar povzročil škode, se še ne ve, sodi se, da okoli 50 do 80 tisoč kron. Malestiče so slovenska vas, šola pa, ki je zgorela, je seveda nemška.

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1.) Anton Šolar, kovač, in Rudolf Pogačnik, ključar, oba iz Kroke, sta dne 18. rožnika v Hafnerjevi prodajalni v Kropi razbijala in se tolkla po prsih in grozila proti županovi soprog, da bodeta župana in orožnika, če ju bodeta prišla še enkrat v stanovanje nadlegovat, pretepla in da bodeta nesrečna. Obdolženca sta bila namreč jezna, ker se je o tatvini pri Mariji Jalen z uspehom pri njima izvedovalo. Šolar je bil obsojen na 7 mesecev, Pogačnik pa na 6 mesecev težke ječe. 2.) France Gosar in Janez Rahne, posestnikov sina iz Bukovca, sta v noči na 15. mal. travna pred hišo Mihe Kimovca razgrajala, in razbila pri kajži dve šipi, baje za to, ker sta imela neko jezo na domače dekle; na to sta se lotila brez povišanja Janeza Kimovca, ga obdeala z gnojnimi vilami in z nožem, mu razrezala klobuk in sukujč in nato še razbila pri hiši Franceta Kimovca pet šip. Obsojena sta bila vsaki na 3 mesece ječe. 3.) Štefan Rebersak, kjučavničar iz Siseke, je bil hudodelstva goljufije krivim spoznan, ker je Jero Potočnik osleparil za 140 K s tem, da ji je, akoravno oženjen, zakon obljubil. Rebersak je bil na 7 mesecev ječe obsojen. 4.) Jožef Kašnik, posestnikov sin na Primskovem, je ponoči 31. vel. travna t. l. Janeza Grossa, ko se je vračal iz Sušarske gostilne na Klancu proti domu, z nožem vrezal po levem licu; sodišče mu je prisodilo 2 meseca zapore. 5.) Anton Ule, zidar iz Cerknice, je brez privolenja odpotoval v Ameriko, ne da bi zadostil vojaški dolžnosti. Ostal je tam 3 leta in se pred kratkem domu vrnil. Obsojen je bil na 14 dni strogega zapore in na 10 K denarne globe.

— **Tukajšnji c. kr. plačilni urad** na Cesarja Josipa trgu bode 18, 19. in 20. t. m. zaradi snazženja uradnih prostorov za stranke zaprt.

— **Zborovanja.** Jutri ob 10. uri dopoldne zboruje v Vetterjevi gostilni v Sv. Florijani ulicah št. 6 »Krajna skupina zveze železniških in kovinskih delavcev« v Avstriji. — Društvo knjigovozov itd. na Kranjskem priredi danes ob pol 9 uri zvečer v Kendovi gostilni v Židovski stezi št. 4 svoje pololetno zborovanje.

— **Pobegnil je** dne 12. t. m. od dela pri Codellijevem gradu prisiljenec Bernard Krug, 21 let star, pristojen v Št. Andrej v okraju Brixen. — **S ceste.** Na Dunajski cesti je Tomčev hlapec Franc Lovrin, stanujoč v Strelških ulicah št. 20 neusmiljeno pretepal konja, ker nista mogla speljati voza s premogom. — Na Miklošičevi cesti je včeraj Javornikov hlapec Alojzij Škerl, stanujoč na Poljanski cesti št. 55, prevrnil s tovrstnim vozom ročni voziček Margarete Jesihove in mu strl kolo.

— **V papirnici v Medvodah** je včeraj delavec Jakob Konjar vrgel delavcu Andreju Šofu kostarsko posodo v glavo in ga tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

— **Pri tatvini zasačena** je bila danes dopoldne v Turkov prodajalnici brezposelna natakarija B. St. Ukrala je bila dva predpasnika in ju stlačila v žep.

— **Psa povozil** je včeraj po poludne na Zaloški cesti pred garnizijsko bolnico električni voz.

— **Najden denar.** Šolska učenka Elizabeta Rozman, stanujoča na Sv. Petra cesti šte. 67, je našla včeraj zvečer na Zaloški cesti bankovec za 10 K. — Hišni posestnik in lekarnar Josip Maier je našel danes dopoldne v poslopju finančne direkcije 40 K.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi v nedeljo, dne 16. avgusta t. l. na Koslerjevem vrtu koncert. Začetek ob 4. uri. Vstopnina prosta.

— **Delovanje mestne posredovalnice za delo in službe.** Mestni trg šte. 27. Telefon šte. 99. Od 1. do 13. avgusta je dela iskalo 19 moških in 58 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 24 moškim in 63 ženskim delavkam, v 48 slučajih je bilo delo sprejeto. Od 1. januarja do 13. avgusta je došlo 1743 prošenj za delo in 1662 deloponudbe. V 1035 slučajih je bilo delo sprejeto. Delo dobe takoj moški: 2 sodarja, 5 tesarjev, 1 sluga, 3 vozniki piva, 9 konjskih hlapcev, več delavcev; ženske: 2 trafikantini, 4 natakarije, 5 gostilniških deklic, 2 gospodinji, 3 kuharice, 12 deklic za vsako

delo, 6 deklic k otrokom. Službe iščejo moški: 1 trgovski pomočnik, 1 kletar, 1 graščinski sluga, več trgovskih slug; ženske: 2 knjigovodkinji in več prodajalk. Stanovanja: Oddati je več mesečnih sob in dijaških stanovanj, 3 stanovanja z 1 in 2 sobama, 1 pisarna, 1 klet, 1 delavnica. V našem se iščejo stanovanja z 3 in 4 sobami. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor.

— **Najnovejše novice.** Pavda Humbert. Včeraj sta bili zaslišani priči Casaux in Schootmans. Prvi je posodil Humbertovim 1.200.000, drugi pa 2 milijona frankov, in sicer brez obresti, ker sta verjela na velikansko dedščino. Tereza Humbert je zatrjevala, da ni mislila nikoli na sleparije in da bi bili vsi upniki plačani. — Ruski anarhist. Policija v Pulju je prišla na neki ladji ruskega slikarja Vladimirja Szereszevskega, ki je zaradi anarhistične ideje izgnan iz Avstrije. — Strah pred Sokoli. Jutri in v nedeljo prirede Sokolska društva velik shod v Budjevicah. Zaradi tega je cela garnizija konsignirana, a politična oblast je poslala 80 orožnikov. — Za odpravo letošnjih manevrov so uprizorili šlezjski deželni poslanci in občinski zastopniki veliko akcijo. — Z okna 4. nadstopja je padel v Pulju rezervist Ivan Radnik ter se ubil. — Župnik poneverjalec. Katoliški župnik v Szepes-Tepliz, Jos. Kaczvinsky, je poneveril 4000 K cerkvenega denarja. — Grozen vihar na Martinique je uničil vse nove naselbine po znanem izbruhu ognjenikov. Mnogo oseb je mrtvih, nad 5000 brez strehe.

— **Novi papež — izdajalec domovine.** Pij X. je — nekateri klerikalni gospodje so na to zelo ponosni — rojen Avstrijec. Njegov rojstni kraj Riese pri Trevizu je leta 1835 še spadal k Avstriji. Laški časopisi povdajajo, da je novi papež zaveden Italijan, ki je svoje dni kot mlad župnik z navdušenjem deloval za zedinjenje cele Italije in da se Lombardija in Benečanska otrese avstrijskega jarma. Bil je torej avstrijski podložnik, ki je Avstrijo — izdal. Kot župnik v nekem kraju blizu Trevisa je marljivo agitiral za plebiscit, da se naj Benečansko priklapi Italiji, in spisal je celo poseben oklic na ljudstvo, v katerem doslovno pravi: »Mi se hočemo z Italijo zediniti v konstitucijsko, eno državo.« Več teh manifestov župnika Josipa Sarta se še sedaj nahaja v Trevizu, kjer so seveda predmet vsestranske radovednosti. Z avstrijskega stališča pa je Josip Sarto, sedanjí papež, zakrivil hudodelstvo — veleizdaje. § 58 k. z. lit. c. namreč pravi: »Hudodelstvo veleizdaje se zakrivi, če dotičnik, ki — bodisi javno ali skrivaj — deluje na to, da bi se od enotne državne zveze ali deželne skupine avstrijskega cesarstva odločil kak del; ta zločin zakrivi vsakdo, posamezna oseba ali društvo, ki k takemu dejanju z besedo, s pisavo ali tiskom napeljuje, navdušuje ali zapeljuje ne glede na to, ali dotično dejanje dovede do končnega smotra ali ne.« Za to hudodelstvo pa je po § 59 k. z. določena smrtna kazen. Papež se torej sme šteti srečnega, da so o njem sodili v konklavu zbrani kardinali in ne avstrijsko sodišče, ker v zadnjem slučaju bi pač ne zasedel papeževega prestola, ampak bi moral v ječo, iz katere pelje samo ena pot, pot na — morišče.

— **Naknadna odškodnina.** Grški trgovec Constantinidi v Londonu je imel lepo ženo. Ko je odpotoval k pogrebu matere, mu je žena odpeljal zdravnik dr. Lance v Ameriko, odkoder je žena dosegla ločitev zakona ter se poročila z dr. Lanceom. Trgovec ni imel nič proti temu ter je mirno prenašal svojo usodo, dokler ni podedovala njegova bivša žena večjega premoženja po očetu. Sedaj pa se je Grk zganil ter vložil proti doktorju tožbo za naknadno škodo, ki mu jo je povzročil s tem, da mu je odpeljal ženo z bogato dedščino. In Grk je zmagal ter mu je dr. Lance moral izplačati 600.000 K kot delež dedščine.

— **Varuhi morale.** Na prolelju novega centralnega kolodvora v Pragi so postavili kipa dveh nagih dečkov. Organ famoznega kanonika Drozda »Kat. Listy« je zagnal krik, da se s tem pohujšuje morala. Železniška uprava je uslišala »moralne« Drozdovce ter naročila kiparju, naj dečkoma kaj obesi sprejda. In sedaj že imata pohujšljiva dečka moderne plavalne hlačice.

— **Štatistika o ločitvah zakonov.** L. 1901 je bilo na Nemškem izmed 10.000 zakonov razveljavljenih 7.9. Najvišje število ločenih zakonov dosega Švica, kjer jih je bilo izmed 10.000 razveljavljenih 20.6. Na Francoskem je naraslo število od 12.4 leta 1895 na 13.4 leta 1900. Nizke so številke v Avstriji, menjajo se med 2-1 leta 1897 in 3-7 leta 1900. Na Ogrskem pa število z vsakim letom raste,

L. 1896 je znašalo 1-0, 1898. leta 3-4, 1900. leta 5-3 in 1901. leta 6-4. Najnižje številke ima Italija, kjer je bilo od leta 1895 do 1899 izmed 10.000 zakonov razveljavljenih samo 1-2 do 1-3. Prav malo slučajev je tudi na Švedskem.

— **Ugrabljena nevesta.** V Puračiju v Bosni je odpeljal te dni 60letni mohamedanec Husem Kevdija 11letno Sejdo s privolenjem njenega očeta Sulja Sarajlića. Otroku, ki se je odločno vstavljalo temu za konu, se je še le čez nekaj dni posrečilo, pobegniti. Sodišče je djalo tako zaljubljenega starca, kakor brezvestnega očeta pod ključ.

— **Kako zna ljubiti duhovnik.** Pred okrajnim sodiščem v Kromeržu se bode te dni vršila interesantna razprava. Glavni junak te obravnave bode bivši šolski nadzornik pater dr. Postulka, poseben ljubljene nadškofa dr. Kohna. Dr. Postulka je imel z gospodično H. iz Horovic intimno ljubavno razmerje. Pred prilično enim letom pa je izvedela gospica H., da je dr. Postulka dogovoril z neko preporandino sestanek v Olomucu. Gdč. H. se je takoj, ko je to izvedela, odpeljala v Olomuc in je res tam našla dr. Postulko v družbi imenovane učiteljske kandidatije. Na Elizabetni cesti je prišlo do razburljivega prizora in pater Postulka je moral končno bežati, da se izogne udarcem dežnika bivše svoje ljubice. Radi te afeze je deželni šolski svet patra Postulko takoj odpustil z mesta šolskega nadzornika. Gospica H. pa je dr. Postulko tožila pri sodišču radi razžaljenja časti, ker je pater rabil pri prizoru na Elizabetni ulici neke izraze, vsled katerih se je čutila gošpica H. žaljeno. Pri obravnavi o tej tožbi pa je tožiteljica tudi izjavila, da je pater Postulka večkrat z njo skupaj prenočeval po raznih hotelih v Prerovu, Olomucu in v Ogrskih Hradiščah. Radi te izjave pa je zopet tožil dr. Postulka. Gospodična H. pa je ponudila dokaz resnice. Ona hoče svoje trditve dokazati s pomočjo uslužbenecv v dotičnih hotelih in s posebnimi telesnimi znaki, ki jih ima pater Postulka, o katerih pa more le taka oseba vedeti, ki je z njim najintimnejše občevala. Sodišče je dokaz resnice dopustilo. Vse pričakuje z napetostjo končne obravnave. O izidu bomo poročali.

— **Nesporazumljenje na črnogorskem knežjem dvoru.** Listi poročajo, da je v Črni gori huda opozicija proti uvedbi monopola na tobak in proti povišanju davkov. Opozicijo podpira baje kneževič Mirko sam. Vsled tega je nastal celo prepir med knezom in njegovim drugim sinom. Temu razpору se pripisuje tudi dejstvo, da knez ni izročil deželne uprave princu Mirku, ko je odpotoval prestolonaslednik Danilo v inozemstvo, ampak vojvodi Boži Petroviću, kateremu so se dala najobširnejša pooblastila glede uprave. Koliko je na tem resnice, se seveda ne ve!

— **Hrvaški statistika.** V Hrvaški in Slavoniji se je rodilo meseca julija letos 8037 živih in 180 mrtvih otrok. Umrla je 5999 oseb, tedaj se jih je rodilo 2937 več. V vseh županijah nadkriljuje število rojenih nad umrli, razun v ličko-krbavski županiji, kjer se je rodilo 544, umrlo pa 635 oseb. Največji prirastek je bil v zagrebški županiji, namreč za 825 duš. Vendar pa se mora konstatirati, da število rojenih pada, število umrlih pa raste od leta do leta. Iz tega se sklepa, da zdravstvene razmere pešajo. V nekaterih občinah že sedaj umrje več oseb kot pa se jih rodi. Poročilo se je v istem mesecu 1542, in sicer največ v sremski županiji, kakor je to navadno, namreč 303 pari, dočim je bilo v zagrebški županiji 277 porok. Vendar se je v zagrebški županiji rodilo 1914, v sremski pa le 1052 oseb.

— **Cenzura gostilniškega napisa.** Nemške oblasti kažejo po velikem porazu pri zadnjih državnozborskih volitvah onemoglo jezo socialnim demokratom. V Markersdorfu pri Chemnici je dobil gostilničar »zum deutschen Kaiser« sledeči odlok okrajnega glavarstva: »Ker ste dali svoje gostilniške prostore socialnim demokratom na razpolago za zborovanje, vsled česar se je vojaštvu prepovedalo obiskovati vašo gostilno, spoznalo je okrajno glavarstvo, da je imenovanje gostilne »zum deutschen Kaiser« v bodoče nedopustno. Zaradi tega se vam s tem naroči, da v treh dneh odstranite napis, sicer vas zadene kazen 100 mark ali 5 dni zapore. Ob enem se vam sporoča, da tudi druga podobna zasnamba ni več dopustna.

— **Napredek na Kitajskem.** Kitajski dvor se zadnji čas vedno bolj modernizuje. Pariz se še vedno spominja dveh elegantnih gospi kitajskega pokolenja, hčerk kitajskega poslanika Jukena, ki sta nedavno ostavili Francosko. Gospiči Jukenovi dobili sta od kitajske cesarice dovoljenje, da se smete po evropskem načinu oblačiti in v evropske obleke prihajati k dvornim

svečanostim. To dovoljenje je povzročilo pravo revolucijo proti dosedanjim običajem, kojih se Kitajci tako trdovratno drže. A kitajska cesarica se ni zadovoljila samo s tem. Pozvala je zadnji čas večkrat hčerk Jukenovi k sebi, izpraševala ju o evropskem življenju in jima nedavno velela, naj prirede na dvoru ples po pariškem vzoru. In tako se je na kitajskem dvoru plesala četvorka, menuett itd., kakor se že zove to skakanje — »civilizovanega« sveta.

— **Ali se sme bika jezdit?** Pred graškim sodiščem je bil obtožen 25letni gospodarski pristav J. Stirlin iz Strassganga, da je po cesti jezdit bika ter s tem spravi v nevarnost pasante. Obtoženec je izpovedal, da v njegovi domovini Švici sploh jezdi bika, katerim se nadene sedlo ter pritrdi v nos obroč, vsled česar postane bik nenevaren. Zaslišani so bili strokovnjaki, ki so vsi pritrdili, da je za mlade bika celo bolje, ako se jih jezdi, kakor pa če se jih vprega. Nevarnost za občinstvo je izključena. Stirlin je bil oproščen.

— **Zaljubljeni azijski princ.** Princ Jee, sin in dedič kralja koreanskega, ki študira na vsenčilišču v Ohiju v Severni Ameriki, se prav resno bavi s proučevanjem ameriškega življenja. Ne bavi se samo s knjigami, ampak prav rad tudi občeje z mladimi lepimi Američankami. Kakor se iz Cincinnati poroča, se je princ preko ušes zaljubil v neko lepo mis, ki ima melodično ime Klara Bull, kar bi se slovensko reklo Klara Vol, in je v službi pri neki modistini. Princ obiskuje že več mesecev svojo ljubico prav pridno in ne dolgo tega ji je podaril dragocen prstan z bliščecimi diamanti. To bi se lahko smatralo, da se je z lepo Američanko že zaročil. Princ še sicer to taji, vendar pa bo moral biti zelo previden, zakaj on živi v deželi, kjer zapuščeno dekle — naj bo že samo ljubica ali nevesta — navadno išče pri sodišču odškodbe mesto izgubljene ljubezni v — zlatu. Morebiti zabeleži tudi njegova ljubica vse poljube, ki mu jih dovoli, v posebno kotsko knjigo, kakor ona gospodična, ki je zadnjič pred sodiščem svojem nezvestemu ljubcem dokazala, da mu je v teku enega leta dala kar 1236 poljubov. In če bi tudi mis Bull zahtevala odškodnino za vsak poljub in bi ga še drago zaračunila? Potem bi pač zaljubljen princ moral šteti tisočake!

— **Konec španske princezinje.** Poročevalec »Pall Mall Gazette« je obiskal, kakor poroča svojemu listu, te dni eno največjih pariških pokopališč in pri tej priliki ga je opozoril prijatelj na neki nagrobni kamen. Tam počiva, je dejal, španska infantinja Izabela Ferdinanda Françoise Josipina, teta sedanjega španskega kralja Alfonza, katere je šele pred nekaj leti umrla v Parizu v največji bedi. Poročevalec je začela usoda te nesrečne dame zelo zanimati in po skrbnem poizvedovanju je zvedel, da je bila omenjena princezinja pred kakimi 55 leti ena prvih krasotic na španskem dvoru. Bila je zelo nadarjena in izobražena, govorila je več jezikov, kar ji je obetalo najslajnejšo prihodnost. A neizproсна usoda posegla je tudi v njeno življenje. Nesreča je ni več zapustila od onega trenutka, ko se je poročila s Poljakom grofom Gurovskim. Ta zveza je povzročila razpor med njo in španskim dvorom. Sicer je je dobivala po smrti svojega soproga od španskega dvora penzijo, a ta je komaj zadostovala, da se je bomo preživela. Stanovala je pozneje kot udova v nekem malem hotelu v Cite' d'Antin, kjer je tudi umrla. Njen naslov in njeno sorodstvo s španskim kraljevim dvorom pridobilo ji je mnogo zaupanja, ki pa je kmalu izginilo vsled njenega nagnjenja k zapravljivosti. Ker je bilo za časa svetovne razstave v Parizu nastalo vsled velikega navala tujecev grozno pomanjkanje stanovanj, odpovedal je posestnik omenjenega hotela princezinji stanovanje, v katero se je pa zopet vselila po končani razstavi. A sedaj se je začela vedno bolj udajati alkoholu in od vseh prijateljev zapuščena je životala v veliki bedi do svoje smrti. Zadnje čase se je je prišla tudi božjast in je nekega dne pri posebno hudem napadu tako nesrečno padla na tla, da se je na glavi težko poškodovala. Kraljica Izabela je o tem izvedela in ji poslala zdravnika. Med tem je pa nesrečnica umrla popolnoma zapuščena, v najhujših bolečinah.

— **Grozna ciganska osveta.** Iz Velikega Bečkereka se poroča: Te dni je pribežal cigan Nikolaj Bočura k županstvu neke občine pri Bečkereku in je v največjem strahu prosil občinskega sodnika, da bi ga skril, ker ga hočejo njegovi sodruzi-cigani umoriti. Na sodnikovo vprašanje, zakaj ga cigani preganjajo, je Bočura izjavil, da je pred leti ogradil neko cigansko družbo orožništvu radi umora. Po naključju je pred nekaj dnevi naletel na dotične cigane, ki se hočejo sedaj maščevati in ga umoriti. Občinski sodnik ga je na to skril v odgonski izbi in je cigane, ki so zares prišli Bočuro iskat, odpodil. Drugega dne pa Bočura niso

Epilepsija.

Kdor trpi na padavi bolezni, krču ali drugih nervoznih boleznih, naj zahteva brošuro o tem. Dobi se brezplačno in poštino pristo v **Schwaben-Apotheke, Frankfurt a. M.** (2135-50)

Izplačujoče se postransko opravilo

Prez posebnega truda in izgube časa najde o poštovane osebe vsakega stanu in povsod prevzetjem zastopa avstrijske družbe prve vrste, ki sprejema (1463-12) varovanja proti požaru, stekla, proti škodi pri prevažanju, proti tatvini po ulomu in življenja.

Ponudbe pod „1798“ Gradec, poste rest.

Mlad trgov. pomočnik

sedaj posluje na deželi, izurjen v spece-
jski, železninski in manufakturni stroki,
slovenskega in nemškega jezika v go-
voru in pisavi, želi sedanjo službo pre-
meniti, in sicer najraje v kako mesto ali trg.
Cenjene ponudbe naj se pošiljajo na
upravnništvo „Slov. Naroda“ pod št. 155 co
2. t. m. (2112-1)

Išče se

poštna odpraviteljica

možna slovenskega in nem-
škega jezika s 1. septembrom.
Ponudbe na **Franc Kavčič**,
Poličane. (2042-3)

Učenec

za kotlarsko obrt

se sprejme v **Konjušnih ulicah**
št. 13. (2111-1)

Vrle mlade osebe žele
vzeti v najem ali na račun
malo kavarno ali
gostilno. (2037)

Ponudbe s podrobnostmi na: **H.**
Schröder, Bad Hall Zgor. Avstr.

200 do 400 kron na mesec

lahko zaslužijo osebe vsakega stanu v
vseh krajih gotovo in pošteno brez ka-
pitala in rizike s prodajo zakonito dovo-
ljenih državnih papirjev in srečk. —
Ponudbe na: Postfach 180, Hauptpost,
Budapest. (1564-10)

Proda se

nova hiša v lepi legi v Ljubljani,
kateri je osem stanovanj, troje trgovin.
pekarija, mesarija, gostilna, vodna na-
prava in električna luč, poleg tega
400 m² obsežen vrt. Letni dohodki
3000 K. Zmerna cena. Posredovalci iz-
ključeni. Naslov pove upravnništvo „Slov.
Naroda“. (2048-3)

Sprejme se takoj

za pisarno zunaj Ljubljane (2115)

provizorični uradnik

Zglasiti se je v soboto na praznik
pisarni delniških pivovaren v
Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Uradno dovoljena

najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 (2104)

Išče najmoj

poljšo kuharico k dveh osebam, iz-
datna hiša; dve ali tri hišice za zunaj;
dele za vsako delo za Test, bona za
grško k 11letnemu otroku, kompanjon
in poslovodkinja za lahko umljivo,
dobričansko trgovino. Strokovno znanje
ni potrebno, zahteva se le nekaj sto gol-
dnarjev vloge v gotovini. Odda se mesto
priča v nekem mestu na Hrvaškem, z
kako dobrim zaslužkom, ker ni konkurence.

Jelove storže

kupuje proti

takojšnjemu plačilu

Béla Faragó

uščilnica za jelovo seme

Zala Egerszeg

(Ogrsko).

Josip Reich

— parna —

barvarija in kemična spiralnica
ter likanje sukna

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.
se priporoča za vsa v to stroko spa-
dajoča dela.

Postrežba točna.
Cene nizke.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih daljnogledov ter
vseh optičnih predmetov.

Zaloga in edina prodaja
monogramov
za zaznamovanje perila.

Zaloga
grammophonov
ki igrajo izredno močno in natančno.

Glavna trgovina:

Stari trg št. 21.

Pekarija

in slaščičarna

J. ZALAZNIK

Filijalke:

Glavni trg 6

in

Sv. Petra cesta 26

J. S. Benedikt

v Ljubljani, Stari trg
(tik glavne prodajalne
na voglu).

Največja zaloga

klobukov

najnovejše facone.

Nizke cene.

Prodaja na drobno in debelo.

Ceniki brezplačno.

Avg. Agnola

Ljubljana

Dunajska cesta št. 13.

Velika zaloga

steklenine, porce-
lana, svetilk, zrcal,
šip itd. itd.

Steklenice, kozarci,
vrčki itd.

po najnižjih cenah.

Trije lovski psi

„braki“, pravi „striški“, in
sicer eden 4 leta star, dva po 5 me-
secev stara, so na prodaj.
Kje? pove upravnništvo „Slov.
Naroda“. (2072-3)

Absolventinja

trgovskega tečaja z dobrim spričevalom,
slovenskega in nemškega jezika večja
išče službe kot komptuaristinja.
Naslov pove upravnništvo „Slov.
Naroda“. (2091-1)

Centralna posojilnica slovenska
v Krškem

ima v četrtek, dne 3. septemb. t. l.
popoldne ob treh

v posojilničnem uradu

izredni občni zbor

s tem-le dnevnim redom:
1. prememba pravil v smislu za-
kona z dne 10. junija t. l.
2. predlogi. (2110)

V najem se odda takoj

na jako ugodnem prostoru tik želez-
niške postaje v Logatcu

gostilna s prodajalno vred.

Gostilna ima v pritličju prostorne
gostilniške sobe, kuhinjo z vodovodom
in v prvem nadstropju sobe za tuje.
Več se poizve pri **Virantu**, restav-
racija, Logatec, Notranjsko. (2113-1)

Prostovoljno

gasilno društvo v Bizoviku

pri Ljubljani

priredi

v nedeljo, 23. avg. 1903

društveno veselico

pri gosp. Franc Čerinu
v Bizoviku št. 55.

Začetek ob 3. uri pop.

Vspored: šaljiva loterija in
domača zabava.

Pri veselici sodeluje

vevska godba.

Dohodek, katerega je društvo potrebno,
je namenjen za napravo manjkajočega
gasilnega orodja. (2099)

Vstopnina za osebo 20 hellerjev. Društva so prosta.

Veselica se vrši ob vsakem vremenu.

Na pomoč!

K obisku uljudno vabi odbor.

(1389-37)

Tovarna pečij

in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekar-
ska cesta, Veliki Stradon 9

priporoča vsem zidar-
skim mojstrom in stav-
benikom svojo veliko

zalogo
najmodernejših pre-
šanih ter barvanih
prstenih

pečij
in najtrpežnejših
štedilnih ogujšč

lastnega izdelka, in
sicer rujavih, zelenih,
modrih, sivih, belih,
rumenih itd., po naj-
nižjih cenah.

Ceniki brezplačno in pošt-
nine pristo. (16-33)

AVGUST REPIČ

sodar

34

Ljubljana, Kolezijske ulice 16

(v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja

vsakovrstne

po najnižjih cenah.

Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Pri nakupovanju

= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov.

Pariski moderci!

Pariski moderci!

Sprejaj ravna oblika,
ne tišči na želodec.

priporoča v največji izbi

flojzij Persché

v Ljubljani

Pred škofijo št. 21.

Tovarna in prodaja oljnatih
barv, firneža in lakov.

Električni obrat.

Ustanov-
ljeno **Brata Eberl** leta 1842.

Prodajalna in komptoar:

Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica:

Igriske ulice št. 8.

Plesarska mojstra c. kr. dr. in c. kr. priv. juž. želez.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Velika izbira dr. Schoenfeld-ovih

barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, sli-
karje in zidarje, štedilnega mazila za
hrastove pode, karbolinje itd.

Posebno priporoča slav. občinstvu
najnovejše, najboljše in neprecenljivo
sredstvo za likanje sobnih tal pod
imenom „Rapidol“.

Priporoča se tudi sl. občinstvu za
vse v najino stroko spadajoče delo v
mestu in na deželi kot priznana rečno
in fino po najnižjih cenah.

Bluze damski pasovi

srajce in pasovi
za hribolazce

in (1871-15)

otroške obleke
se radi pozne sezone

prodajajo po znatno
znižanih cenah.

V. pl. Gerhauser

Stari trg št. 13.

Istotam se sprejme

učenec.

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob s predsobo, ku-
hinjo in pritliklinami se takoj odda.
Natančneje pojasnila se dode v
trgovini **Kotzbek & Kostevc** na
Sv. Petra cesti. (2079-3)

Fino, skoro novo

moško Styria-kolo

se proda po nizki ceni.

Naslov pove upravnništvo „Slov.
Naroda“. (2078-3)

Učenec

iz boljše hiše, z dobrimi šolskimi spri-
čevali se sprejme takoj v trgovini
z mešanim blagom v provin-
cijalnem mestu na Kranjskem.

Pojasnila daje upravnništvo „Slov.
Naroda“. (2086-2)

Kompanjon

želi vstopiti z manjšim kapl-
talom v kako dobičkanosno
trgovino. (2049-3)

Ponudbe pod šifro „V. S.“ na
upravnništvo „Slov. Naroda“.

Za 1. avgust se odda

v novozgrajeni hiši v Sodnijskih ulicah

še nekaj stanovanj

s tremi in štirimi sobami, porabno even-
tualno za pisarne in trgovine.

Izve se pri kamnoseku Vodniku v
Ljubljani. (1080-20)

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI 1124-17

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Spretnega

livarja železa

(Graaguss-Eisengiesser)

sprejmejo (2054-3)

Bratje Juhász, liv. železa

Gradec, Wienerstrasse 12.

Zamenja

se deklico v Ljubljani z drugo iz
dežele. Tudi z dečkom. Najraje v
kak kraj s 4razrednico v učiteljevo
rodbino. Zamenjalo bi se tako, da
vsako plačevanje obojestransko odpade.

Ponudbe sprejema

Karol Kainz

pri Kranjski stavbeni družbi

v Ljubljani. (2096-2)

V najem

se da eventuelno se tudi proda pod
ugodnimi pogoji hiša št. 125 na
lgu, na najlepšem prostoru, opremljena
z novo pekovsko pečjo in zelo priprav-
ljena za vsakovrstno trgovino ali obrt.

V hiši se je že dosedaj izvrševala
pekovska obrt in trgovina z najboljšim
vspehom. (2047-3)

Vse podrobneje pogoje izve se v
pisarni

dr. Mat. Hudnika,

odvetnika

v Ljubljani, Kongresni trg št. 15

Muhe so zopet sitne!

Edina, vsaki zahtevi zadostna pri-
prava za uničenje teh škodljivcev je
amerikanski

„Tanglefoot“.

En sam list jih vjame in obdrži
do 2000. Dobi se v vseh trgovinah
po 10 vinarjev list. (11-184)

Glavna zaloga za Kranjsko:

Edmund Kavčič

v Ljubljani.

FR. P. ZAJEC
Ljubljana
Stari trg št. 28
urar, trgovec z zlat-
nino in srebrnino in z
vsemi optičnimi
predmeti.
Nikelasta remontoar
ura od gl. 1-90.
Srebrna cilind. rem.
ura od gl. 4-—
Ceniki zastoj in franko.

MODERCE
natančno po životni meri za vsako starost,
za vsaki život in v vsaki facon!

Skladišče za modno blago, pozamen-
trije, trakove, čipke, svileno blago,
priporočila
perilo, klobuke za dame, tkana in kratka
roba na debelo in na drobno.

HENRIK KENDA
v Ljubljani, Glavni trg 17.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča, cvetja,
korenine itd. tud po Kneippu, ustne
vode in zobni prašek, ribje olje, re-
dilne in posipalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografirane aparate
in potrebščine, kirurška obe-
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, vosek in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega rumna in
konjaka. — Zaloga svežih mi-
neralnih vod in solij za kopel.
Oblatv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, soliter, encjan, kolmož,
krmilno apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.
— Drogerija —
Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Klobuke
najnovejše facone
priporočila po najnižji ceni
Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.

Anton Presker
krojač in dobavitelj uniform avstrijskega
društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporočila svojo veliko zalogo
gotovih
oblek za
gospode in
dečke,
jopic in
plaščev
za gospe,
nepre-
močljivih
havelokov
i. t. d.
Obleke po meri se po najnovejših
uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

FRANITI in vendar dobro kuhati more vsaka skrbna gospodinja
z **MAGGI-jevo** preskušeno odlikovano **JUHINO ZAČIMBO**
kajti nekaj kapljic — ki se pridenejo gotovi juhi — zadošča,
da dobe slabe juhe, polivke, zelenjave itd. naenkrat presenetljiv,
močan okus. (2095)
Dobi se v vseh trgovinah s kolonialnim blagom, delikatesami in v drogerijah v stekleničah od 50 v. (če se potem napolni od 40 v.) dalje.

Odvetniški kandidat
želi vstopiti kot odvetniški kon-
cipient. Zmožen je tudi angleščine
in francosčine. (2082—2)
Ponudbe se prosi na upravn štev
»Slov. Naroda« pod »K. V.«

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem
se priporočila v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovcu in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvija. Vse puške so na c. kr. preskušene-
valnici in od mene preskušene. — Ilustro-
vani ceniki zastoj. (33)

Stavbinske
svetilnice,
tovarniške
in delavniške
svetilnice,
laterne, varil-
nice in peči
za kuhanje.
Pojasnila zastoj
in poštne prosto.
Gerson, Boehm & Rosenthal
tovarna za kovinske izdelke
Dunaj, XX. 5 (745-8)

Istrsko vino
lastnega pridelka
teran in muškatelj
se dobiva pri (1783—12)
Anton Ferlan di Giorgio
v Rovinju (Istra).
Vzorci in cene na zahtevanje.

Triumph-štedilna ognjišča
za gospodinj-
stva, ekono-
mije i. t. d. v
vsakršni iz-
peljavi. Že 30
let so najbolj
priznana. Pri-
znana tudi kot
najboljši in naj-
trpežnejši izdelek. Največja prihranitev
goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog franco proti doposlani
znamki. (862—41)
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Dr. Friderika Lengiel - a
Brezov balzam.

Ze sam rastlinski
sok, kateri teče iz breze,
ako se navrti njeno
deblo, je od pamtliveka
znan kot najizvrstnejše
lepotilo; ako se pa ta
sok, po predpisu izu-
mitelja pripravi kemič-
nim putem kot balzam,
zadobi pa čudovit uč-
nek.
Ako se namaže zvečer z njim obraz ali
drugi deli polti ločijo se že drugi dan ne-
znatne luskinje od polti, ki postane vsled
tega čisto bela in nežna.
Ta balzam zgledi na obrazu nastale
gube in kožne pike ter mu daje mladostno
barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in
čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost,
ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge ne-
snažnosti na polti. — Cena vrču z navodom
vred gl. 1-50. (871—9)
Dr. Friderika Lengiel - a
BENZOE-MILO
Najmilejše in najdobrodejše milo, za
kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.
Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja
lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna
naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Plüss-Stautor-jev klej
v tobolekih in steklenicah
večkrat odlikovan z zlatimi in srebrnimi
svetinjami, s katerim se lahko zlepijo
zlomljene stvari, ima na prodaj **Fran**
Kollmann v Ljubljani. (74—16)

Cena vžigalic: (1571—3)
1 orig. zaboj s 500 zavitki (normal)
K 48.— franko Ljubljana 2% popusta,
VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jo. Perdanu v Ljubljani.
MAL POLOZI DAR
Te vžigalice
so pridružbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI!
2 orig. zaboj s 500 zav. (Flaming)
K 52.— franko Ljubljana, 2% popusta
Iv. Perdan, Ljubljana.

Od leta 1869. se
Bergerjevo medicinsko
kotranovo milo
ki je izkušeno na klinikah in od mnogih praktičnih zdrav-
nikov, ne le v Avstro-Ogerski, nego tudi v Nemčiji, Ru-
siji, balkanskih državah, Švici itd. proti polnim bole-
znim, slasti proti
vsake vrste izpuščajem
uporablja s najboljšim uspehom. Učinek Bergerjevega ko-
tranova milo kot higijeničnega sredstva za odstranje-
nje luskinj na glavi in v bradi, za čiščenje in desinfekcijo
polti je splošno priznana. **Bergerjevo kotranovo milo**
ima v sebi 40 odstotkov čistega kotrana in se razli-
kuje bistveno od vseh drugih mil, ki se nahajajo v
trgovini.
Pri neozdravljivih polnih boleznih se na mesto ko-
tranova milo s uspehom uporablja
Bergerjevo med. kotranovo zveplenno milo.
Kot blaže kotranovo milo za odpravljanje
nesnage s polti,
proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor
tudi kot nenadkriljeno kosmetično milo za umivanje
in kopanje za vsakdanjo rabo služi
Bergerjevo glicerino-kotranovo milo,
v katerem je 35 odst. glicerina in ki je fino parfumovano.
Znamenito je nadalje
Bergerjevo Panama-kotranovo milo
za popolno odstranitev polnih nečistosti.
Cena komadu vsake vrste z navodilom o
uporabi 35 kr.
Od drugih Bergerjevih medicinsko-kosmetič-
nih mil razlikuje, da na nje posebno opozarjamo: **Ber-
gerjevo milo za čiščenje polti za prišče; kar-
bolsko milo** za ugaljenje polti pri pikah valod koz in
kot razkužilo milo; **Bergerjevo smrekovo-iglasto**
milo za umivanje in toaletno; **Bergerjevo milo za**
nežno otroško dobo (25 kr.)
Bergerjevo Petrosulfol-milo
proti rudečici obraza, rudečemu nosu, oprisu in klenju
kože; **milo za pege** v obrazu jako učinkovito; **zveple-
nno milo** proti zakašnim črvom in nečistostim
obraza; **taninsko milo** za polne noge in proti izpa-
danju las.
Bergerjeva zobna pasta v tubah
najboljše sredstvo za čiščenje zob, št. 1 za normalne zobe,
št. 2 za kadičce. Cena 30 kr. Glede vseh drugih **Berger-
jevih mil** se najde vsa potrebna v navodilu o uporabi.
Odlikovano z zlato svetinjo v Parizu 1900.
Da bode vsaka zmotna nemogoča,
zahtevajo vedno le starostno **Ber-
gerjevo milo** z poljo stojišč varstveno
znamko in ker je vsa Bergerjeva
ponarejenega mila, ima vsaka
etiketa **Bergerjevega mila** kot na-
tancen znak pristnosti zraven sto-
ječe polno ime v rudičavi barvi.
G. Hellblom
V Ljubljani se dobiva v lekarnah:
**Milan Leustek, M. Mardetschlä-
ger, J. Mayr, G. Piccoli, U. pl.**
Trnkóczy in v vseh drugih lekarnah na
Kranjskem. (741—8)

Najboljše črnilo svetla.
Kdor hoče obutalo
ohraniti lepo bleščečo
in trpežno, naj kupuje
Fernolendt
čevljsko črnilo
za svetla obutala
Fernolendt crème za
napravno usnje.
Dobiva se povsodi.
G. kr. dvorni založnik.
G. kr. priv.
tovarna ust. l. 1832
na Dunaji.
Tovarniška zaloga:
Dunaj, l., Schulerstrasse 21.
Odlikovanja na Dunaju in Parizu:
zlata kolajna. V Londonu, Rimu,
Ostende: veliko darilo (Grand prix)

Nova rast las!
Na tisoče tu- in inozemskih zdravnikov
priporočila pri nezadostni rasti las in brk
Lovacinovo vodo za lase. Lata podeli
možu, ženi in otroku krasne lase, nareja
lasne goste, dolge, polne, blisčajoče in svi-
lenomehke, vzdržuje jih mladostno sveže
in lepe, obvaruje jih pred izpadanjem in
vzdržuje kožo na glavi čisto in zdravo
in tako odstranjuje pleše na glavi. Zgodaj
osiveli lasje zadobijo po Lovacinu brez
barvanja zopet svojo naravno barvo.
Lovacin je najboljši kosmetičum za go-
jitev las in brk. Lovacin je od zdrav-
stvene oblasti preskušan in od odličnih
avtoritet pripoznan.
Cena velike steklenice Lovacin, ki zado-
stuje več mesecev je 5 K. 3 steklenice
12 K. Steklenica na poskus 2 K. Raz-
pošiljatev proti povzetju ali predplačilu
po evropski zalogi
M. Feith, Dunaj
VI. Mariahilferstrasse 45.
Zaloga za Ljubljano: **A. Kanc,**
droguerist. — **Ed. Mahr,** židovske
ulice. — **Josip Mayr,** lekarna.
Lekarna pri zlatem jelenu.

Graška trgovska akademija.
— Ustanovljena 1863. —
Javni zavod v vrsti štirirazrednih višjih
srednjih šol. Absolventi imajo popolno
pravo do enoletnega prostovoljstva,
kakor tudi do gotovih služb, oziroma
uradov. (1893—5)
Sprejmejo se absolventi nižjih sred-
njih šol, kakor tudi meščanskih šol (ti
le pod gotovimi predpogoji). Sprejetej
iz drugih enakih šolskih kategorij je
odvisno od visokega ministrstva. Isto
velja tudi o prestopu iz kake višje sred-
nje šole v drugi razred trgovske akade-
mije. (Ministerijalne prošnje je vlagati
pri ravnateljstvu) Začetek šole dne 18.
septembra.
Pripravnica je posebej za manj kva-
likovane prosilce in pa za take, ki niso,
dovolj zmorni nemškega jezika.
Z zavodom je združen enoletni ab-
iturijski kurz začetek 5. oktobra za
absolvente višjih srednjih šol in tem
jednakim učnim zavodom, ki se hočejo
posvetiti trgovskim ali industrijalnim
podjetjem ali kot visokošolci (juristi)
povečati času primerno svoje znanosti
Poučevalo se bo tudi v prostih, na
nikako predizobrazbo navezanih eno-
letnih in pololetnih kurzih za gospe
in posebej za dame. (Začetek 18. sep-
tembra in 15. februarja).
Prospekte razpošilja in daje poja-
nila tudi glede preskrbe učencev ravna-
teljska pisarna v Gradcu, Kaiserfeld-
gasse 25.
Ravnatelj: **J. Berger.**

Mesečna soba
s posebnim vhodom, razgledom na
ulico in električno razsvetljavo, se
odda takoj. (2074—2)
Kje? pove upravništvo „St. Nar.“

Stanovanje
z 2 sobama in pritlikino se odda
za november-termin. (2057—6)
Povpraša se pri kamnoseku Vodniku,
Kolodvorske ulice 32.

Izdelovatelj vozov
FRAN WISJAN
Ljubljana, Rimska cesta št. 11
priporočila svojo bogato zalogo novih
in že rabljenih (1459—12)

VOZOV.
Lorenc Zdešar
na Glincah pri Ljubljani.
Prva in najboljše žganjarnica
vrejena z umetnim kotlom.
Kuha vsakovrstno
sadno domače žganje in
najboljši brinjevec in ja-
godovec iz črnih jagod.
Tudi imam brinjevec že iz le-
tošnjega brinja in borovničevca iz
letošnjih črnih jagod. (1978—2)
Najboljše žganje in nizke cene!

Najboljše črnilo svetla.
Kdor hoče obutalo
ohraniti lepo bleščečo
in trpežno, naj kupuje
Fernolendt
čevljsko črnilo
za svetla obutala
Fernolendt crème za
napravno usnje.
Dobiva se povsodi.
G. kr. dvorni založnik.
G. kr. priv.
tovarna ust. l. 1832
na Dunaji.
Tovarniška zaloga:
Dunaj, l., Schulerstrasse 21.
Odlikovanja na Dunaju in Parizu:
zlata kolajna. V Londonu, Rimu,
Ostende: veliko darilo (Grand prix)

Novo! Patentirano Novo!
olje zoper prah
dosedaj najboljše, prosto ben-
cina, smole, petroleja ter kislin
brez konkurence, brez vsacega duha
po najnižjih cenah:
1 kg. 50 h, 50 kg. a 70 h, pri
nakupu večje množine se ceneje.
Novo! Patentirano Novo!
nepremočljivo mazilo
za počrnenje rujavih
čevljev, usnja itd.

Obleke, koce, stare vojaške
čevlje z dobrimi podplati na debe-
ludi proti šestmesečnemu pla-
nemu odlogu pri **L. Pressburger**
sin, Dunaj XX/1, tovarna Pressburg
(2095)

Jernej Bahovec
trgovina s papirjem, pisal-
nim in risalnim orodjem
v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 2
Filijalka:
Resljeva cesta št. 7
priporočila:
Najboljše urejeno zalogo raz-
ličnega papirja, trgo-
vskih in poslovnih knjig,
šolskih zvezkov, biljez-
nic, črnila itd.
Katekizme in šolske knji-
ge za ljudske šole.
Molitvenike v raznih vezeh.
Tiskovine za gospe odvet-
nike in c. kr. notarje.
Fotografirane aparate ter k
temu potrebne predmete.
Kipe slovenskih literatov.
Razno galanter. blago itd.
Nizke cene, točna in solidna postrežba.

Lepoto
polti napravi cvetlično milo
za umivanje obraza
„Aida“
à 60 vin.
Dobiva se samo:
v lekarni „pri orlu“
mag. pharm. **Mardetschläger**
nasled. Svobode v Ljubljani.
Istotam se dobivajo tudi
ceniki (knjižice) s kratkim na-
vodilom o negovanju zob, las
in polti, z malim koledarjem
zastoj in po pošti.

G. J. HAMANN
Zaloga
Klobukov
c. kr. prilagovalni
W. Plüss, Dunaj, in J. Pfeifer, Gradec.
Klobuki se po lastni želji daje in po lastni
napovedi oblike izdelujejo in se vsprejajajo
stari klobuki v popravilo.

Jv. Seunig
trgovec z usnjem
na drobno in debelo
v Ljubljani, Stari trg št. 7
priporočila
olje zoper prah
dosedaj najboljše, prosto ben-
cina, smole, petroleja ter kislin
brez konkurence, brez vsacega duha
po najnižjih cenah:
1 kg. 50 h, 50 kg. a 70 h, pri
nakupu večje množine se ceneje.
Novo! Patentirano Novo!
nepremočljivo mazilo
za počrnenje rujavih
čevljev, usnja itd.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.
Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od 8.—12. ure dopoldne. (304—52)
Poštne hranilnične urada šte. 828.406. Telefon šte. 57.

Med. dr. Josipa Trauba želodčni prašek
Gastricin
zdravniško preizkušen in potrjen.

Tisoči in tisoči ljudi so vsled želodčnih, črevesnih in drugih bolezni primorani k strogi dieti, ki jim pretvarja življenje v muko. Po uporabi dr. Jos. Traubovega želodčnega praška **Gastricin** je taka dieta že po kratkem času popolnoma nepotrebna. Bolniki, ki si hočejo z množino živeča ohraniti moči, bodo to z Gastricinom popolnoma dosegli. Gastricin deluje pri začasnih nerednostih, kakor pri zgagi (gorečici), pehanju, napihovanju, želodčnih boleznih, bljuvanju, krčih, slabostih in tesnobah, glavobolu vsled slabega prebavljenja takoj in pri daljni uporabi odpravi tudi zastarele želodčne in črevesne bolezni, ki so se zoperstavljale dosedaj vsem sredstvom. — **Gastricin** ni odvajalno sredstvo ureja vendar izboljšanje popolnoma. — Natančnejše povedo prospekti. Za gospode zdravnike so poskušnje zastoj. (1116—17)

V Ljubljani se dobiva pri **M. Mardetschlagerju**, v lekarni pri orlu, kakor tudi v večini lekarn.
Glavna zaloga **Salvator lekarna v Požunu (Pressburg)**.
Na debelo v medicinskih drogerijah
Velika škatlja 3 K, mala škatlja 2 K, frankirano 20, rekoman-dirano 45 h več.

Preselitev!

Usojam si tukajšnjim, kakor zunanjim velečastitim damam s tem najljubšeje naznanjati, preselitev svojega (2106—1)

modnega salona

v Ribje ulice št. 5, odnosno Francovo nabrežje št. 5.

Zahvaljuje se za do sedaj v toliki meri izkazano mi za-upanje, prošim uljudno iste blagonaklonjenosti i nadalje, ter vnovič zagotavlja vsem cenjenim željam točno in najceneje postrezati bilježim z odličnim spoštovanjem

Ivana Škrabar.

Naznanilo.

Naznanjam uljudno slavnemu občinstvu, da sem zopet odprl staro znano

gostilno, pri Virantu

na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani

ter bom točil razna prstna vina, vedno sveže Japl-novo pivo, ter skrbel za dobro kuhinjo in dobro in pošteno postrežbo.

(2101)

Uljudno se priporoča

Matevž Ravnikar, gostilničar.

Ugodna prilika!

V večjem mestu Kranjske odda se s 1. januar. 1904 v najem dobro obiskan in pripoznan

hotel.

Promet velik. — Pogoji jako ugodni.

S 1. septembrom t. l. odda se na Jesenicah (Sava), kjer se gradi železnica, v bližini tovarne za železnino, pod najugodnejšimi pogoji v najem

velika gostilna

zelo prikladna uspešnemu izvrševanju gostilničarskega obrta, osobito pa pripravna za gostilničarja-mesarja.

Natančnejša pojasnila daje pisarna „Zaloga Puntigam-ske pive“ v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 16.

(2097)

Mehanik
Ivan Škerl
stanuje samo
Opekarska cesta št. 38.
Šivalni stroji po najnižji ceni.
Bielkle in v to stroko
spadajoča popravila
izvršuje prav dobro
in ceno.
Pneumatik gld. 4-50.

A. KUNST

Ljubljana

Židovske ulice 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vpslati.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjilšč

najpriprostejših kakor tudi najfinjših, z zlatimi ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnjanja naročila se hitro izvršev.

Alojzij Kraczmér

prodaja in izposojevalnica
glasovirjev in harmonijev

Ljubljana Sv. Petra cesta 6.

Največja
Zaloga
glasbenega
crojda.
Lastna delavnica
za popraviljanje.

Zastopnik c. kr. dvornega in komor-nega tovarnarja glasovirjev:

L. Bösendorfer.

Ubiralec glasovir-jev v glasbenih zavodih „Glasbena Matica“ in „Filharmonično društvo“ v Ljubljani

Ostanki

Modni kamgarn. Loško suknjo.
za polovico cene

Sukneno blago

za moške obleke
po najugodnejši ceni

priporoča

R. Miklauc

Ljubljana

Špitalske ulice šte. 5.

Najnižje cene.

Največji izbor.
Srebrno
izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg

Naravne mineralne vode

in vrelni produkti vedno sveži pri trrdki

PETER LASSNIK. (1481—12)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Invod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 24 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine v. Heb, Francove v. Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osonni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bre-gene, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine v. Heb, Francove v. Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 6 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Mo-nakovo, Inomost (direktni vozovi I in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I in II. razr.), Karlove v. Heb, Marijine v. Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bre-gene, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine v. Heb, Francovih varov, Prago, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osonni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praz-nikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osonni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 6 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 8. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

Glavni trg št. 5, Ljubljana.

Tvrda Kapamacsija & Bondi

(2114—1)

O. Bernatović, poslovođa

priporoča slavnemu občinstvu svojo največjo zalogo

konfekcijskega blaga

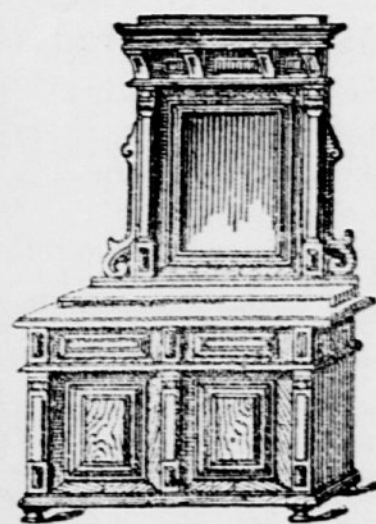
za gospode in dame po najnižjih cenah.

Velespoštovanjem

O. Bernatović, poslovođa

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane **sohne oprave** iz suhega lesa solidno izgo-tovljene po lastnih in predloženih vzorcih. **Velika zaloga** raznovrstne izdelane **oprave za salone, spalne in jedilne sobe** je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar

načelnik.

(81—32)

Pozor!

Pozor!

Priporočam svojo bogato zalogo **pušk najnovejših sistemov in najno-vejše vrste, revolverjev i. t. d., vseh pripadajočih rekvizitov in munije**, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko, spadatac **naročbe in poprave** točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem

(543—33)

Fran Sevčik

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

Dr. Matej Pretner
odvetnik v Trstu
sprejme
stenografa.
Vstop takoj ali čim prej megoče.
Plača po dogovoru. (2071-3)

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno.
Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel
vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

VARSTVENA ZNAMKA.

Dobiva se povsod!

Poštna hranilnica ček. št. 849.086. Telefon št. 135.
Glavna slovenska hranilnica in posojilnica
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna:
Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge
obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.
Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
Dr. M. Hudnik, predsednik.

V Ameriko
je najkrajša, najprijetnejša in
najcenejša vožnja čez Francosko
Havre — New-York ali
Antwerpen — New-York,
Havre — Philadelphia ali
Antwerpen-Philadelphia.
Natančnejša pojasnila in cene na
znanja radovoljno in zastonj 1933-4)
Ivan Bihelj
zastopnik generalne agenture za celo Švico
v Buksu (meja zraven kolodvora).

Café-Restavrant „ŠVICARIJA“.
Na splošno željo!
Vsako soboto in nedeljo
monakovsko pivo
v sodčkih iz pivovarne Jos. Sedlmayer-ja v Monakovem.
(Frančiškansko Leist-pivo.)
Razven tega tudi najbolj znano
Koslerjevo carsko pivo.
Za mnogobrojni obisk prosi
Žric Novak, restavrat.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gospodskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine prot
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje
Uživa najboljši sloves, koder posluje
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občnkoristne
naznane.

Vinske sode
(belega vina) skoro nove, dobre in
močne, od 620 do 650 litrov, **proda**
po nizki ceni
Fran Cascio 1930-5
Vegove ulice št. 10.

Jako elegantna
* tlá! *
Novo! Novo!
Izborna pleskanje za tlá, stene, pohištvo itd.
Eolin-lak
je najboljšje samopleskanje za tlá!
Ljubljana: (928-7)
M. Spreitzer, Stari trg št. 30.
Najbolj bleščeč!
Pokrije najbolje prejšnje
pleskanje!

Varujte noge
noga, če se nosijo na-
vadni notranji podplati
noga, če se nosijo as-
bestovi podplati
pred kurjimi očesi, turi, mokroto in mra-
zom. Vse te nepravilne, posebno nadležne
pot in spečenine izginejo, če se nosijo dr.
Högyes-ovi patentirani asbestovi podplati.
Par stane 80 h, K 120 in K 240. Po-
šilja se po povzetju. Prospekti in priznalna
pisma od vojaških oblasti in najvišjih kro-
gov brezplačno. Bogata izbira vseh asbe-
stovih izdelkov. Centr.: Dunaj I., Do-
minikanerbastei 19. (1563-10).

Ivan Dogan, mizarski mojster
Ljubljana
Dunajs k
cest
št. 19
Ljubljana
Dunajs k
cest
št. 19
priporoča svojo bogato zalogo hišne opreme, za spalne ter jedilne sobe in za
salone. Divane vsake vrste. Žimnica na peresih, podobe, ogledala, otročje
vozičke itd. — Naročila se točno izvršujejo. (278-10)
Cenik s podobami zastonj in franko. — Cene brez konkurence!

Naročajte izborno
Ljubljansko delniško pivo
iz pivovaren
v Žalcu in Laškem trgu.
Naročila sprejema
Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Franc Wilhelmov
odvajajoči čaj
FRANCA WILHELMA
lekarnarja, c. kr. zalagatelja
Neunkirchen, Spod. Avstrijsko
se dobiva v vseh lekarnah v zavrtkih
po 2 K avstr. velj. c 2721-19)
Kjer se ne dobi, se pošlje na-
ravnost Poštni colli = 15 zavit-
kov K 24, franko na vsako avstr.-
ogrsko pošto postajo.
Kot znamenje pristnosti je na zavrtkih vtisnjen grb
trške občine Neunkirchen (dvoletni črki).

Ustanovljeno leta 1832.
Priznано najboljšje
oljnate barve
zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencio
po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati
veliko površino, razpošilja po nizkih cenah
Adolf Hauptmann v Ljubljani
tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Električni obrat. (413-28)
Ilustrovani ceniki so dobri brezplačno.

Gostilna
v večjem trgu na Dolenjskem, tik
postaje dolenjske železnice, odda se
s 1. novembrom t. l. v najem.
Pri gostilni nahaja se lep, senčnat
vrt, kegljišče, ledenica, hlev, nekaj zem-
ljišča itd. Odda se samo gostilna ali
pa tudi cela hiša. (2093-1)
Več se poizve pri Mariji Schwe-
iger v Dolenji vasi, pri Ribnici.

L. LUSER-jev obliž za turiste.
Priznано najboljšje sredstvo proti kur-
(746) jim očesom, žuljem itd. 23
Glavna zaloga:
L. SCHWENK-ova lekarna
Dunaj-Meidling
Za-
hfe-
vaj
Luser-jev
obliž
za turiste
p K 1-20.
Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardet-
schlager, J. Mayr, C. Pic-
coll. V Kranju: K. Savnik.

Frid. Hoffmann
UFAR
v Ljubljani, Dunajska cesta
priporoča svojo največjo
zalogo **vseh vrst**
žepnih ur
zlatih, srebrnih, iz tule,
jekla in nikla kakor tudi
stenskih ur, budilk
in salonskih ur
vse samo **dobro** do
najfinejše kvalitete
po nizkih cenah.
Novosti
v žepnih in stenskih urah
so vedno v zalogi.
Popravila se izvršujejo
najtočneje. 3

Slovenskega stenografa
sprejme pisarna odvetnikov
dr. Jos. Abrama in dr. O. Rybára
v Trstu 2062-3
s 1. septembrom t. l.

Hotel Kolbeck „Zur Linde“
DUNAJ „Laxenburgerstrasse 19“
tik južnega in državnega kolodvora.
Postajališče električne cestne želez-
nice na vse strani.
Fina meščanska, novo opremljena hiša.
Elektr. razsvetljava, kopalnica, cene
zmerne. Postrežba in razsvetljava se
ne računa posebej. 1674-8
Fran Kolbeck, hotelir.

Reform-klozete
popolne s prevlakom in trdnim
sedežem, brez duha, z vodno
napravo ali brez nje, nikake
poprave, nikaki stroški za
postavljanje, izdeluje 6
Karol Maintinger, Dunaj I.
Liebenberggasse št. 1
tovarna za popolne vodovodne naprave
s sesalnimi ali motorno močjo.
Cenik v obrski zastonj.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“
Akcijski kapital K 1.000.000.—
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.
v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2.
Zamenjava in ekskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in
vnovčne zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kaveje.
Eskompt in inkasso mese. 24
Borana naročila. 24
Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
dne vloge do dne vzdiga. (2975-110)
Promet s čeki in nakaznicami.

Moderna, suha stanovanja

na dobrem zraku in solnčnem kraju, v pritličju, I. II. ali III. nadstropju, s 3, 4 ali 5 sobami, vsemi pritliklinami in vporabo vrta se oddajo takoj ali za novembrov termin v novih Korsi-kovih hišah na Bleiweisovi cesti št. 1.

Natančneje se izve pri lastniku istotam ali pa v cvetlični in se-menski trgovini v Šelenburgovih ulicah št. 5. 1746-13

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-pise glede tlakovne in odporne trdote **daleč nadkrijujoči** dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno**.
Priporočila in spričevala
raznih uradov in najslovičnejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: (1182-16)
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

V splošno vednost!

V konkurzu se nahajajoča bivša zaloga

manufakturnega blaga

„pri Amerikancu“

Stari trg šte. 1

se bo prodajala od (2024-5)

sobote dne 8. avgusta do 20. avgusta

istotam po res nizkih cenah.

Restavracija „pri črnem orlu“.

P. n.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem z današnjim dnem prevzel „Vorspernigovo“ restavracijo

v Gosposki ulici šte. 3,

katero bom nadalje vodil pod imenom (1972-6)

restavracija „pri črnem orlu“.

Točil bom izborni Steinfeldsko marčno pivo iz pivovarne bratov Reininghaus v Graden, dalje pristen čvček iz Gadove peči, Ljutomerčana, refoško, rizling i. t. d.

Postregel bom nadalje slavnemu občinstvu z izborni in ceno kuhinjo.

K mnogobrojnemu obisku vabita najvljudneje

Ana in Štefan Miholič.

Restavracija „pri črnem orlu“.

Stanje hranilnih vlog:

17 milijonov kron. Rezervni zaklad:

nad 400.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12 ure dopolu dne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunala vlagateljem

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnica. Posoja se na zemljišča po 4 1/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. (89-8)

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/2% do 5%.

Prodajalni prostori

oddajo se takoj v najem na jako ugodnem prostoru. 2065-3
Več se poizve na sv. Jakoba trgu št. 2, v prodajalni.

Hiša

v Gornjem Logatcu z 11 sobami, 3. kuhinjami, kletjo, hlevom, svinjaki, vrtom in dvema vodovodoma, pri glavni cesti nasproti glavarstvu in farni cerkvi se proda iz proste roke. Letni dohodki znašajo 920 K. Hiša je tudi pri-pravna za kako obrt. — Pogoji se zvedo pri lastniku P. Hladniku v Sent Jurju pri Kranju. (2051-3)

Elegantne zalepke za šaljivo pošto

vedno v zalogi pri 3

Ivanu Bonaču

v Ljubljani.

Cena 100 komadov 3 K.

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (2105-1)

Janeza Irdine zbranih spisov

je pravkar izšla prva knjiga:

Bahovi huzarji in Iliri.

Prezanimiva epizoda iz južno-slovanske zgodovine.

Knjiga, važna za vsakega za-vednega Slovenca.

Cena M 3.—, po pošti M 3.20.

Zaležil L. Schwentner
v Ljubljani. 159)

Suchard

MILKA

čokolada iz čiste smetane v tablicah in zvitkih.

Smetane jako bogata mlečna čokolada.

Najnovejše iz svetovnoslavne tovarne za čokolado.

PH. SUCHARD.

Pozor!

Pozor!

Prostori

na Kongresnem trgu št. 12 v Ljubljani

v kojih se sedaj nahaja „Narodna Tiskarna“ (1906-3)

oddajo se s 1. novembrom 1903, event. pozneje

v najem.

Prostori se dajo porabiti deloma kot **privatna stanovanja**, deloma pa so primerani za **skladišča, kavarno ali restavracijo.**

Jzredno ugodna lega!

Delniška družba

združenih pivovarn Žalec in Laški trg
v Ljubljani

naznanja, da se njena

centralna pisarna

nahaja od 5. avgusta t. l. naprej v novi **Alojziji Vod-nikovi hiši**

Sodniške ulice št. 4

pritlično.

(1986-3)

Naznanilo.

Dovoljujem si sl. občinstvu vljudo naznaniti, da sem z današnjim dnem svojo, do sedaj v Šelenburgovih ulicah se nahajajočo krojaško obrt

(2050-3)

preselil na šte. 3 v istih ulicah

v hišo gosp. dr. Koslerja, v pritličje

kjer je dolgo vrsto let izvrševala svojo obrt dobro poznata kro-jajska tvrdka **Luka Schumi.**

Z delnim nakupom oprave in drugih predmetov, preje last imenovane tvrdke **Luka Schumi**, razširil sem sedaj v tem novem lokaln svojo obrt in mi je vsled tega omogočeno, svojim častitim naročnikom in odjemalcem s prav zmernimi cenami postreči.

Zahvaljujem se ob enem cenjenim naročnikom za dosedaj izkazano mi zaupanje ter se priporočam vsem tudi v prihodnje, in beležim

z najodličnejšim spoštovanjem

P. Cassermann.

Resnično!

Kupuj pa „le v steklenicah“!

V Ljubljani pri gospodih:

C. Cisar.	Ant. Kanc, drog.	J. Mehle.	Viktor Schiffer.	Ferd. Terdina.
Iv. Fabiana nasl.	Mihael Kastaer	P. Mencinger.	M. Spreitzer.	Uradniško kon-sumno društvo.
Anton Korbar.	Edmund Kavčič.	Josip Murnik.	Anton Stacul.	
F. Groschl.	Josip Kordin	Iv. Perdananasl.	Peter Sterk.	
Karl C. Holzer.	Anton Krisper.	Vaso Petričič.	Fran Stupica.	
Ivan Jebračin.	Peter Lassnik.	Karl Planinšek.	M. E. Supan.	
Ant. Ječminek.	Alojzij Lilleg.	A. Šarabon.	A. Sušnik.	
Bled: Pavel Homann, Oton Wölfling.	Kranj: Fran Dolenc, Ivan Majdič, Karl Šavnik, le-karnar „pri sv. Trojici“.	Radovljica: L. Fürsager, Fr. Homann, Oton Homann.		
Črnomelj: Andrej Lackner, Karl Müller, B. Schweiger, Anton Zuro.	Lož: F. Kovač.	Sodražica: Ivan Levstik, Siska J. C. Juvančič.		
Draga: P. S. Turk.	Mirna: Josip Schuller	Skofja loka: E. Burdych, M. Zigon (993-13)		
Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.	Mokronog: Josip Errath, B. Šbil, „pri skofu“.	Trzin: Frid. Raitharek.		
Idrija: A. Jelenec, Josip Šepetavec.	Novo mesto: Küssel & Kon-čan, A. Pauser, P. Pletersky.	Velike Lašče: Ferdinand M. Doganoc.		
Kamnik: Josip Klemenčič, Anton Pintar, Fr. Šubelj.	Polhov gradec: J. A. Leben.	Vipava, — Vrhopolje: Fran Kobal.		
Kočevje: Fr. Jonke nasl.	Postojna: Anton Ditrich, G. Pikel.	Vrhnika: Davorin Šetine.		
Robert Koritnik, Fran Loy, Peter Petsche, Iv. Rötbel, Mat. Rom, Fran Schleimer.	Radeče: Ivan Haller, J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo.	Zagorje: R. F. Miheličič, Iv. Müller sen.		
Kostanjevica: Alojzij Gač.		Zužemberk: Jak. Dereani.		
Krško: F. X. Aumann sin, R. Engelsberger.				